

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

LÎLA | video installation

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΑΝΕΛΛΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

15057

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΥΜΠΕΡΑΚΗΣ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

UNIVERSITY OF WEST ATTICA

SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE

Department of Photography and Audiovisual Arts

LÎLA | video installation

Diploma Thesis

Kanella Petropoulou

Registration Number: 15057

Supervisor: Liberakis Tasos, Lecturer

ATHENS, JUNE 2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

LILA | Video installation

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΑΝΕΛΛΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

15057

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΥΜΠΕΡΑΚΗΣ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Εξεταστική Επιτροπή

Λυμπεράκης Αναστάσιος, Λέκτορας:

:

Μαρία Λάφη, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

Ξανθοπούλου Ζωή, Ακαδημαϊκή Υπότροφος

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Πετροπούλου Κανέλλα του Παρασκευά και της Ειρήνης, με αριθμό μητρώου 15057 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

(Υπογραφή)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
---------------	---

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

1. ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.....	2
2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ	
2.1 Ηθική και υποκείμενο: η έννοια του εαυτού, Φουκώ.....	3
2.2 Η λειτουργία του οργανισμού, Βίλχεμ Ράιχ.....	4
3. ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ	
3.1 Sarah Sze.....	6
3.2 Aki Sasamoto.....	7
3.3 Joan Jonas.....	9
3.4 Gaspar Noe.....	11

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Τι σημαίνει Lila.....	12
2. Η Μορφή.....	13
3. Η διαδικασία συγγραφής της ιδέας – επιλογή θέματος.....	17
4. Μία βιωματική προσέγγιση.....	18
5. Τα πρόσωπα.....	21
6. Μία συνεχής μεταμόρφωση.....	22

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ / ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ (ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΥ)

1.1 Ρυθμίσεις κάμερας και πλάνα.....	23
1.2 Φωτισμός.....	24
1.3 Σκηνογραφία.....	25
1.4 Μοντάζ.....	26

1.5 Μουσική.....	26
1.6 Σχέση μεταξύ σκηνοθέτη και χαρακτήρα.....	27
2. ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ / ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ.....	27
3. Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ.....	28
4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	29
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	32
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	36

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται το θέμα και την ιδέα του αυτοσχεδιασμού, ο οποίος συντελεί στην ανακάλυψη και έκφραση των συναισθημάτων και των υποσυνείδητων επιθυμιών. Όπως διαπιστώνεται στο κείμενο, ο αυτοσχεδιασμός συμβάλλει στην δοκιμασία εύρεσης διαφορετικών τρόπων σωματικής έκφρασης, αποκωδικοποίησης και ερμηνείας των μηνυμάτων που δεχόμαστε καθημερινά. Πιο συγκεκριμένα, η πτυχιακή εργασία αυτή αφορά την δημιουργία οχτώ διαφορετικών βίντεο όπου παρουσιάζονται οι περφόρμανς ατόμων που καλούνται σε μία ελευθερία έκφρασης να αλληλοεπιδράσουν με το περιβάλλον, τα αντικείμενα και τον ίδιο τους τον εαυτό. Μέσα από την διαδικασία αυτή, τα άτομα, έχοντας σβήσει την υπάρχουσα μνήμη και τις αναμνήσεις τους, δρουν ενστικτωδώς σαν να γεννήθηκαν μόλις σε έναν καινούριο κόσμο με νέα δεδομένα. Στόχος μου είναι, να καταγράψω τον τρόπο με τον οποίο οι χαρακτήρες επεξεργάζονται τα νέα αυτά δεδομένα και τον τρόπο με τον οποίο εξερευνούν το περιβάλλον, τον ίδιο τους τον εαυτό και τη φαντασία τους.

Χωρίς κανόνες και λογική, φέρνουν στην επιφάνεια μία ακατέργαστη πλευρά του εαυτού τους, μία πλευρά που κρύβουν συνειδητά ή ασυνείδητα κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Δημιουργούν και καταστρέφουν, απολαμβάνουν και νιώθουν την ευχαρίστηση της στιγμής. Εξετάζουν τα αντικείμενα και τον πρωτότυπο εαυτό τους χωρίς φίλτρα, λογοκρισία ή επεξεργασία της ροής των αναμνήσεων ή των ιδεών, με ενθουσιασμό και αυθορμητισμό. Παρουσιάζουν ένα ελεύθερο παιχνίδι προς τους ίδιους τους εαυτούς τους και τους θεατές.

Επίσης, στην εργασία αυτή προσεγγίζονται θέματα όπως, η σχέση με τον εαυτό και την παιδικότητα, η αυτοεξέταση αυτής της σχέσης και η εξερεύνηση του εσωτερικού κόσμου μέσα από τη χρήση του αυτοσχεδιασμού και της ελεύθερης έκφρασης. Για την παρουσίαση του συγκεκριμένου θέματος, θέλησα να δημιουργήσω ένα περιβάλλον διαλογισμού για τα άτομα που συμμετέχουν στο έργο. Για το λόγο αυτό επέλεξα την δημιουργία μίας εγκατάστασης με την προβολή των οχτώ βίντεο σε τέσσερις διαφορετικές οθόνες και δύο προτζέκτορες, διατηρώντας την ολότητά τους. Επέλεξα την παρουσίαση αυτών των βίντεο σε μικρές οθόνες, αποσκοπώντας την ένταξη του κοινού σε θέση παρατηρητή, όπως θα παρατηρούσε τις μικρές ιστορίες των ατόμων από τα παράθυρα ενός αστικού χώρου. Ακόμα, ο χώρος μοιάζει εγκαταλελειμμένος, αλλά συγχρόνως ζωντανός και παραπέμπει σε ένα νέο περιβάλλον διαλογισμού για το κοινό, ο οποίος είναι έτοιμος να δεχθεί την ελευθερία έκφρασής του.

SYNOPSIS

This thesis deals with the topic and idea of improvisation, which contributes to the discovery and expression of emotions and subconscious desires. As noted in the text, improvisation contributes to the challenge of finding different ways to physically express, decipherment and interpret the messages we receive every day. More specifically, this thesis concerns the creation of eight different videos where the performances of eleven individuals who are invited to a freedom of expression and interaction with the environment, objects and themselves are presented. Through this process, the individuals, having erased their existing memory and memories, instinctively act as if they were just born into a new world with new facts. My aim is to capture the way the people process this new data and the way they explore the environment, themselves and their imaginations.

Without rules and logic, they bring out a raw side of themselves, a side they consciously or unconsciously hide throughout their lives. They create and destroy, enjoy and feel the pleasure of the moment. They examine objects and their original selves without filters, censorship or processing of the flow of memories or ideas, with enthusiasm and spontaneity. They present a free play to themselves and the audience.

Also, in this work, topics such as the relationship with the self and childhood, the self-examination of this relationship and the exploration of the inner world through the use of improvisation and free expression are approached. For the presentation of this particular topic, I wanted to create a meditative environment for the people involved in the project. For this reason I chose to create an installation by projecting the eight videos on four different screens and two projectors, preserving their integrity. I chose to present these videos on small screens, aiming to include the audience in the position of an observer, as they would observe the short stories of individuals from the windows of an urban space. Also, this space looks like abandoned and alive at the same time and evokes a new meditative environment for the public, which is ready to accept its freedom of expression.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τρόπος και η γωνία από την οποία βλέπουμε τον κόσμο είναι υποκειμενική, αλλά και οπτικά μεταβαλλόμενη. Υπάρχουν οπτικές που πολλές φορές προσπερνούμε, τις αναβάλλουμε ή τις αρνιόμαστε. Είτε συνδέονται με τον εσωτερικό μας κόσμο, το υποσυνείδητο ή το ασυνείδητο. Μήπως έχουμε υποβάλλει τον ίδιο μας τον εαυτό σε μία διαδικασία ρουτίνας και καθημερινής τριβής με τα αντικείμενα, τους ανθρώπους και οτιδήποτε άλλο μας περιβάλλει. Δρούμε σύμφωνα με έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωής, σκέψης και ιδέας της ύπαρξής μας; Έχουμε πλάσει εμείς οι ίδιοι έναν χαρακτήρα στο μυαλό μας που υποδύεται τον καθημερινό μας εαυτό στην πραγματικότητα;

Τι γίνεται με τον εαυτό με τον οποίο μένουμε μόνοι και υποσυνείδητα επικοινωνούμε με αυτόν; Επικοινωνούμε πραγματικά ή απλά συζητάμε; Δεχόμαστε μερικά μέρη αυτού, αρνούμαστε να παρουσιάσουμε κάποια άλλα και επιλέγουμε τα «σωστά» κατά τους κανόνες της κοινωνίας και των παραγόντων που συναναστρεφόμαστε καθημερινά. Πως θα ήταν άραγε εάν επαναπροσδιορίσουμε όλα αυτά που ξέρουμε με μοναδικό γνώμονα τα ένστικτα, τις επιθυμίες και τις ορμές μας; Χωρίς την επιρροή κοινωνικών φορμών και "πρέπει", θα ανακαλύψουμε τον κόσμο με τον ίδιο ενθουσιασμό και περιέργεια όπως κάναμε στα πρώτα βήματα της ζωής μας. Η συνειδητοποίηση της μοναδικής αλήθειας του καθενός από εμάς. Η αναζήτηση ενός νέου εσωτερικού κόσμου και ενός βαθιά ανέγγιχτου εαυτού. Το "εγώ" που δεν έχουμε αγγίξει ακόμα, είτε από επιλογή είτε από υποσυνείδητη αφέλεια και μη γνώσης της ύπαρξης του εσωτερικού αυτού κόσμου.

Το κείμενο πλαισιώνεται από τρία μέρη. Στο πρώτο παρουσιάζονται οι αναφορές που συντέλεσαν στη συλλογιστική πορεία για τη δημιουργία του έργου. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφεται η διαδικασία του αυτοσχεδιασμού και τα οφέλη από τη χρήση του. Ακόμα, παρατίθενται αποσπάσματα της θεωρίας για την έννοια του εαυτού του Foucault και αναφέρεται η θεωρία της λειτουργίας του οργανισμού και της λειτουργικής αντίθεσης της σεξουαλικότητας και του άγχους από τον Βίλχεμ Ράιχ. Παράλληλα, γίνεται αναφορά ως διάλογος του συγκεκριμένου έργου με το έργο των καλλιτεχνών Sarah Sze, Aki Sasamoto, Joan Jonas και Gaspar Noe.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα στάδια της δημιουργίας του συγκεκριμένου έργου. Αναλυτικότερα, παρουσιάζεται η μορφή του έργου, η συγγραφή της ιδέας και η επιλογή του θέματος και γίνεται περιγραφή της βιωματικής προσέγγισης. Από τη βιωματική αυτή προσέγγιση προκύπτουν και τα κριτήρια της επιλογής των συγκεκριμένων χαρακτήρων που συμμετέχουν στο έργο. Επίσης, γίνεται αναφορά στις αλλαγές που δέχθηκε το έργο από την αρχή έως και τα τελευταία στάδια της παραγωγής του.

Το τρίτο μέρος αφορά τη δομή και την οργάνωση του έργου. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται οι τεχνικές ρυθμίσεις, η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνογραφία, το μοντάζ του έργου και η σχέση μεταξύ σκηνοθέτη και χαρακτήρα. Τέλος, συμπεριλαμβάνονται κάποια σχόλια των χαρακτήρων και καταγράφονται τα συναισθήματα που τους δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά τα γυρίσματα του έργου. Επίσης, αναφέρονται κάποια γενικά συμπεράσματα, η βιβλιογραφία και ο κατάλογος των εικόνων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

1. ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

«Ο αυτοσχεδιασμός είναι η μη προσχεδιασμένη δημιουργία σε ποικίλες εκδηλώσεις, από την επινόηση μιας τεχνικής κατασκευής μέχρι και την καλλιτεχνική δημιουργία. Η ανάγκη του ανθρώπου για αυτοσχεδιασμό, είναι σίγουρα συνυφασμένη με την ανάγκη για έκφραση και την έμφυτη δημιουργικότητά του.

«Εξετάζοντας τη στιγμή του αυτοσχεδιασμού, ανακαλύπτει κανείς μοτίβα που σχετίζονται με κάθε είδος δημιουργίας, καθώς και ενδείξεις για να ζει κανείς μια ζωή η οποία είναι αυτοδημιουργούμενη, οργανωμένη και αυθεντική.¹ (μτφρ. Κανέλλα Πετροπούλου). Η καρδιά του αυτοσχεδιασμού είναι το ελεύθερο παιχνίδι της συνείδησης που αντλεί, γράφει, ζωγραφίζει, και παίζει με την πρώτη ύλη που αναδύεται μέσα από το υποσυνείδητο. Επομένως, είναι ένας τρόπος να εισχωρήσει κάποιος βαθιά στο υποσυνείδητο και να ανακαλύψει έναν κόσμο που ασυνείδητα παραμελείται.»² (μτφρ. Κ.Π.)

Πως μαθαίνει όμως κάποιος αυτοσχεδιασμό; Σύμφωνα με τον Stephen Nachmanovitch, αυτό το ερώτημα είναι αντιφατικό και οξύμωρο. «Όταν ζητάς από κάποιον να είναι αυθόρμητος και δημιουργικός, είναι εύκολο να μείνει στις λέξεις παρά να γίνει στην πράξη. Η μόνη απάντηση είναι να κάνεις μία άλλη ερώτηση : Τι μας σταματάει? Η αυθόρμητη δημιουργία προέρχεται από το πιο βαθύ «είναι» μας και είναι ο αψεγάδιαστος και πρωτότυπος εαυτός μας. Αυτό που πρέπει να εκφράσουμε είναι ήδη μαζί μας, είμαστε εμείς, οπότε η διαδικασία της δημιουργικότητας δεν είναι να κάνουμε το υλικό να έρθει, αλλά να ξεμπλοκάρουμε τα εμπόδια που παρεμβαίνουν στη φυσική του ροή. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει τρόπος να μιλήσουμε για τη δημιουργική διαδικασία χωρίς να αναφερθούμε στο αντίθετό της: όλη την αποκρουστική κολλώδη μάζα των εμποδίων, αυτή την αφόρητη αίσθηση ότι κολλάς και δεν έχεις τίποτα να πεις. Η μόνη διέξοδος από αυτήν την πολυπλοκότητα είναι μέσω της διαδικασίας αυτής. Οι μόνες τεχνικές που μπορούν να μας βοηθήσουν είναι αυτές που επινοούμε οι ίδιοι. Ούτε μπορούμε να μιλήσουμε για τη δημιουργική διαδικασία, γιατί υπάρχουν διαφορετικοί τύποι προσωπικότητας και η δημιουργική διαδικασία του καθενός είναι διαφορετική. Στην προσπάθεια για έκφραση του εαυτού, μπορούν να εκφραστούν πολλοί εαυτοί. Ο καθένας από εμάς πρέπει να βρει το δικό του τρόπο μέσα από αυτά τα βασικά μυστήρια. Όλοι έχουμε δικαίωμα στη συνειδητοποίηση του εαυτού μας και την ολοκλήρωση αυτού.»³ (μτφρ. Κ.Π.)

---

¹ Stephen Nachmanovitch (1990). Prologue: A new flute. Free play: Improvisation in life and art. σσ. 1.G.P. Putnam's Sons

² Stephen Nachmanovitch (1990). Prologue: A new flute. Free play: Improvisation in life and art. σσ. 9.G.P. Putnam's Sons

³ Stephen Nachmanovitch (1990). Prologue: A new flute. Free play: Improvisation in life and art. σσ. 10.G.P. Putnam's Sons

Αυτή η ολοκλήρωση γίνεται αντιληπτή όταν ανακαλύπτουμε και επεκτείνουμε το άπειρο που ζει μέσα μας. Ελευθερώνοντας τον εαυτό μας από κάθε εμπόδιο, φόβο ή δισταγμό, ξεγυμνώνεται μέσα μας μία αίσθηση διαύγειας, δύναμης και ελευθερίας, ένας αυθορμητισμός, εικόνες και φωνές εμφανίζονται τόσο γρήγορα μπροστά μας που δεν έχουμε αρκετό χρόνο να φοβηθούμε ή να υποχωρήσουμε μπροστά σε αυτό που μας λέει το ένστικτό μας. Ωστόσο, είναι συχνό φαινόμενο να μπλοκάρουμε την ελεύθερη έκφραση του εαυτού μας, την παρόρμηση και τον αυθορμητισμό που υπάρχουν έμφυτα μέσα μας. Αυτό συμβαίνει διότι υπάρχει μία δεύτερη φωνή μέσα μας, αυτή της κοινωνίας που μας προτρέπει να προσαρμόσουμε την προσωπικότητα μας στους κανόνες και τις φόρμες της και τρέφεται βήμα προς βήμα από την βρεφική ηλικία μέχρι την ενηλικίωση, με αποτέλεσμα την δημιουργία ενός προσώπου που παρουσιάζουμε στον κόσμο με στόχο την κοινωνική αποδοχή.

«Υπάρχει μια ζωτικότητα, μια ζωτική δύναμη, μια ενέργεια, μια επιτάχυνση, που μεταφράζεται μέσα από εσάς σε δράση, και επειδή υπάρχει μόνο ένας από εσάς ανά πάσα στιγμή, αυτή η έκφραση είναι μοναδική. Και αν το μπλοκάρεις, δεν θα υπάρξει ποτέ μέσω άλλου μέσου και θα χαθεί.»

ΜΑΡΘΑ ΓΚΡΑΧΑΜ

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ

2.1 Ηθική και υποκείμενο: η έννοια του εαυτού, Φουκώ

Ένα από τα βασικά φιλοσοφικά θέματα με τα οποία ήρθα αντιμέτωπη κατά την διάρκεια της δημιουργίας αυτού του έργου, είναι η έννοια του εαυτού και η σχέση του υποκείμενου με την κοινωνία στο επίπεδο της ηθικής. Σύμφωνα με τον Φουκώ, «η ηθική προβληματοποίηση συνίσταται από τρία διακριτά επίπεδα: α) τους κωδικοποιημένους κανόνες, β) τις οδηγίες εφαρμογής αυτών των κανόνων, και γ) τη σχέση που αναπτύσσει το άτομο με τον εαυτό του». Ο Φουκώ υπογραμμίζει ότι «υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι να αντιδράσει το άτομο έναντι των ηθικών κανόνων όχι απλά ως φορέας, αλλά ως ηθικό υποκείμενο αυτής της δράσης. Η ιστορία μίας ηθικής, διακρίνεται εν τέλει σε δύο βασικές όψεις στις οποίες σε γενικές γραμμές συμπυκνώνονται τα τρία αυτά διακριτά επίπεδα της ηθικής προβληματοποίησης: α) στην ιστορία των ηθικών περιεχομένων, δηλαδή των κανόνων και των αξιών, και β) στην ιστορία της ασκητικής και της σχέσης με τον εαυτό».⁴

---

⁴Μανόλης Τζανάκης. (Άνοιξη 2020). Η έννοια του εαυτού στο ύστερο έργο του Michel Foucault, Ηθική και υποκείμενο. σσ. 55 Δοκίμες

Η προσαρμογή του ατόμου στην κοινωνία είναι μια διαδικασία, μέσα από την οποία το άτομο έρχεται αντιμέτωπο με τις έννοιες της ηθικής και των κανόνων, υπό την σκέπη της έννοιας της προβληματοποίησης με επίκεντρο την έννοια του εαυτού. Σύμφωνα με τον Φουκώ «το άτομο καθίσταται ηθικό υποκείμενο, δια μέσου τεχνικών του εαυτού που του παρέχονται για το σκοπό αυτό. Οι τεχνικές του εαυτού είναι «έλλογες και θελημένες πρακτικές, που επιτρέπουν στον άνθρωπο όχι μόνο να ορίζει κανόνες διαγωγής, αλλά και να μεταμορφώνει τον εαυτό του, να τροποποιεί την ιδιαιτερότητα του και να καθιστά τη ζωή του έργο που είναι φορέας συγκεκριμένων αισθητικών αξιών και ανταποκρίνεται σε ορισμένα κριτήρια τρόπου ζωής».

«Το άτομο καταφεύγει σκεπτόμενο και με τη θέλησή του σε συγκεκριμένες πρακτικές, προκειμένου να αυτό-μετασχηματιστεί βάσει ηθικών αξιών που συνάδουν με έναν ορισμένο τρόπο ζωής, θεμελιωμένο σε συγκεκριμένες αισθητικές και ηθικές αρχές. Στο πεδίο της υποκειμενοποίησης, αυτή τη φορά δεν κυριαρχεί η πειθάρχηση, αλλά το στυλιζάρισμα των συμπεριφορών και η «αυτό-μεταμόρφωση» του ατόμου σε ηθικό υποκείμενο, βάσει της επεξεργασίας του εαυτού του.»⁵ Η διαπίστωση αυτή συνδέεται άρρηκτα με τον συνεχή αυτό-περιορισμό και έχει ως αποτέλεσμα μία εσωτερική διαίρεση που δυσκολεύει το πνεύμα και το σώμα να συνδεθεί με την έννοια του αυτοσχεδιασμού.

2.2 Η λειτουργία του οργασμού, Βίλχεμ Ράιχ

Η βασική παρόρμηση για την δημιουργία αυτού του έργου ήταν κατά κύριο λόγο η έρευνα για την ψυχανάλυση και συγκεκριμένα για την ψυχοσύνθεση του ατόμου και την επιρροή αυτής στο σώμα, με βάση την σεξουαλικότητα. Το βασικό μου ερώτημα ήταν, από που προέρχεται αυτή η νευρική και η συσσώρευση ενέργειας μέσα στο σώμα και τι είναι αυτό που μας προκαλεί άγχος, εσωτερική ένταση, ακόμα και ψυχολογικές διαταραχές. Η λειτουργία του οργασμού και η μελέτη του Βίλχεμ Ράιχ για την οργόνη, με κατεύθυνε στην εμπάθυνση της σκέψης μου, ώστε να συλλογιστώ την έννοια της σεξουαλικότητας και τις επιρροές της στην ενεργειακή ισορροπία του σώματος.

Σύμφωνα με τον Βίλχεμ Ράιχ, «η ψυχική υγεία εξαρτάται από την οργασμική ικανότητα, δηλαδή από το βαθμό στον οποίο μπορεί κανείς να υποκύψει στο αποκορύφωμα της διεγέρσεως στη φυσική σεξουαλική πράξη και να το νοιώσει. Βασίζεται στην υγιή στάση του χαρακτήρα που συνεπάγεται η ικανότητα του ατόμου για έρωτα. Οι ψυχικές νόσοι είναι αποτέλεσμα μιας διαταραχής της φυσικής ικανότητας για έρωτα. Στην περίπτωση της οργασμικής ανικανότητας, από την οποία υποφέρει η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων, επέρχεται αποκλεισμός της βιολογικής ενέργειας και γίνεται πηγή παράλογων ενεργειών. Η ουσιαστική προϋπόθεση για τη θεραπεία των ψυχικών διαταραχών είναι η αποκατάσταση της φυσικής ικανότητας για έρωτα. Εξαρτιέται από κοινωνικές και ψυχικές συνθήκες. Οι άνθρωποι που ανατρέφονται με μια αρνητική στάση απέναντι στη ζωή και το σεξ αποκτούν ένα άγχος ηδονής, που ριζώνει φυσιολογικά σε χρόνιους μυϊκούς σπασμούς. Αυτό το νευρωτικό άγχος της ηδονής είναι η βάση στην οποία στηρίζεται η αναπαραγωγή

---

⁵ Μανόλης Τζανάκης. (Άνοιξη 2020). Η έννοια του εαυτού στο ύστερο έργο του Michel Foucault, Ηθική και υποκείμενο. σσ. 57 Δοκίμες

των αρνούμενων απόψεων για τη ζωή, που δημιουργούν δικτατορίες, από τους ίδιους τους εαυτούς. Είναι ο πυρήνας του φόβου για έναν ανεξάρτητο τρόπο ζωής προσανατολισμένο προς την ελευθερία.»⁶

Η μελέτη αυτή με οδήγησε στην αναβίωση προσωπικών μου εμπειριών, αλλά και στην κατανόηση συναισθηματικών εναλλαγών που παρατήρησα στον εαυτό μου τόσο στο παρόν, όσο και στο παρελθόν. Έτσι, ο συλλογισμός μου επικεντρώθηκε στην έννοια της σεξουαλικότητας σε κοινωνικό πλαίσιο και προσπάθησα να κατανοήσω την σχέση του εαυτού με το σώμα, μέσα από τις έννοιες της σεξουαλικότητας και της ηδονής που ξεκινούν ήδη από την βρεφική ηλικία. Γίνεται, επομένως εύκολα αντιληπτό ότι όταν η παιδικότητα συναρμονίζεται με την σεξουαλικότητα και την ηδονή, επέρχεται η ψυχική υγεία, η συνειδητή σύνδεση με τον εσωτερικό κόσμο και η ισορροπία των ενεργειών του σώματος. «Η οργονομία θεωρεί πως οι νευρωτικές κοινωνίες είναι ταυτόχρονα απρόθυμες και ανίκανες να αναθρέψουν συγκινησιακά υγιή παιδιά. Καθώς η διάλυση της θωράκισης φέρνει πάντοτε στην επιφάνεια συναισθήματα τρόμου, ο θωρακισμένος άνθρωπος τείνει να αντιμετωπίζει τον αθωράκιστο, υγιή άνθρωπο ως απειλή. Για τον λόγο αυτό η στάση της κοινωνίας απέναντι στις υγιείς συμπεριφορές είναι συχνά εχθρική· για τον ίδιο λόγο τα παιδιά μικρής ηλικίας γίνονται αποδέκτες συμπεριφορών που σκοπό έχουν την ανάπτυξη θωράκισης σε αυτά.»⁷

«Αυτός ο σχηματισμός του χαρακτήρα στο απολυταρχικό καλούπι έχει κεντρικό του σημείο όχι την αγάπη των γονιών, αλλά την απολυταρχική οικογένεια. Το κύριο εργαλείο του είναι η καταπίεση της σεξουαλικότητας στο βρέφος και τον έφηβο.»¹¹ Κατά συνέπεια, όσο ο άνθρωπος δεν επιτρέπει την ικανοποίηση των βιολογικών αναγκών της (οργανισμικής) σεξουαλικής ευχαρίστησης και την ελευθερία έκφρασης του εαυτού του, η εσωτερική ενότητα της ηθικής, του ενστίκτου και της σεξουαλικότητας θα παραμείνει απλά μία μακρινή ιδέα που συνεπάγεται την εσωτερική διαίρεση, και εκτενέστερα τον διχασμό των πολιτισμών και της φύσης.

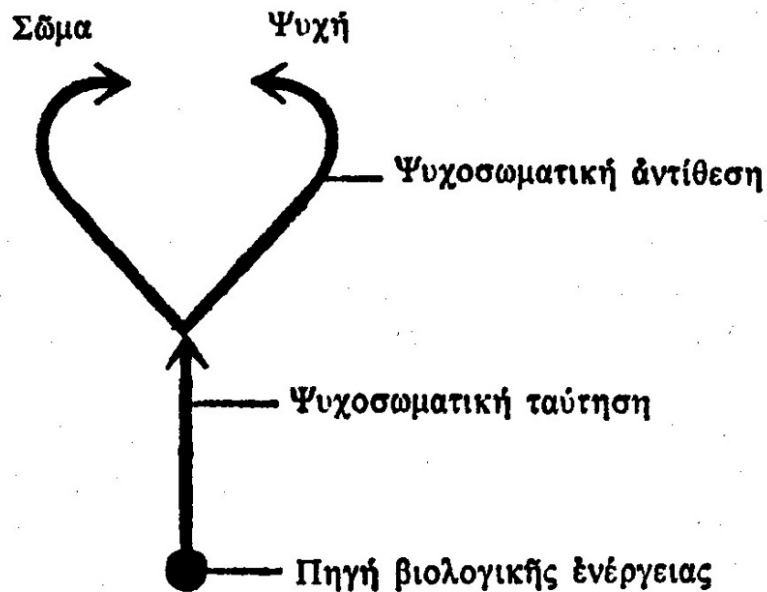
«Όταν οι γονείς ή αυτοί που ασχολούνται με το μέγλωμα του παιδιού περιορίζουν με μία σειρά επαναλαμβανόμενων απαγορεύσεων τη συγκινησιακή έκφρασή του, όπως «τα αγόρια δεν κλαίνε», «δεν πρέπει να αφήνεις τη μπουκιά σου στο πιάτο σου», «σταμάτα να αγγίζεις το σώμα σου» κ.λπ., αδιαφορώντας για τις ανάγκες του, τότε συμβαίνει η απώθηση. Ιδιαίτερα καταστροφικός είναι ο περιορισμός κάθε σεξουαλικού ενδιαφέροντος ή σεξουαλικής επίδειξης. Η θωράκιση του χαρακτήρα έχει στη βάση της την αποξένωση, την ανικανότητα, τον πόθο για εξουσία, το φόβο για ανάληψη υπευθυνότητας, τη μυστικιστική λαχτάρα, τη σεξουαλική μιζέρια, την ανίκανη επαναστατικότητα, όπως και την παθολογική και μη φυσιολογική παραίτηση.»¹¹

Ο Βίλχεμ Ράιχ (1979) αναφέρει στην Λειτουργία του Οργανισμού την διαδικασία ενότητας, αλλά και αντίθεσης του σώματος και της ψυχής, δημιουργώντας ένα διάγραμμα κύστης που αναπαριστά την βιολογική ενέργεια. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι «η φαντασία είναι αναμφισβήτητη ψυχική λειτουργία. Υπάρχουν υποσυνείδητες ιδέες που μπορούμε να τις συμπεράνουμε από τις ορατές τους εκδηλώσεις. Αυτό που η ψυχολογία ονομάζει «ένταση»

⁶ Βίλχεμ Ράιχ (1993). Η Λειτουργία του οργανισμού. ΠΡΟΛΟΓΟΣ. σσ 18-19. ⁵ Επανάκδοση. ΔΙΔΥΜΟΙ

⁷ Baker, Man in the Trap, 2000, σσ. 11-12, American College of Orgonomy

και «χαλάρωση» είναι μία αλληλεπίδραση δυνάμεων. Η ιδέα μου σχετικά με την κύστη, όσο απλή κι αν ήταν, ήταν σαφώς σύμφωνη με την ιδέα της ενότητας του σώματος και της ψυχής. Αλλά εκτός από την ενότητα, υπήρχε κι αντίθεση. Αυτή η σκέψη ήταν ο σπόρος της θεωρίας μου περί σεξουαλικότητας.⁸

(1): Εικόνα, Η Λειτουργία του Οργασμού, Βίλχεμ Ράιχ, Η διείσδυση στο βιολογικό βασίλειο

3. ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

3.1 Sarah Sze

Η Sarah Sze είναι μία σύγχρονη καλλιτέχνης γνωστή για έργα γλυπτικής και εγκατάστασης που χρησιμοποιεί καθημερινά αντικείμενα για τη δημιουργία multimedia landscapes. Το έργο της Sze διερευνά το ρόλο της τεχνολογίας και της πληροφορίας στη σύγχρονη ζωή χρησιμοποιώντας καθημερινά υλικά σε ανάρτηση.⁹(μτφρ ΚΠ)

Η Sze χρησιμοποιεί καθημερινά αντικείμενα όπως Q-tips, φωτογραφίες και σύρμα για να δημιουργήσει σύνθετες εγκαταστάσεις των οποίων οι μορφές αλλάζουν ανάλογα με την αλληλεπίδραση του θεατή. Ο τρόπος που δημιουργεί και συνθέτει τις εγκαταστάσεις και το γεγονός ότι επιλέγει καθημερινά αντικείμενα, έχει επηρεάσει την αισθητική μου και με οδήγησε να μελετήσω εκτενέστερα το έργο της. Οι συνθέσεις με τα πολλά και διαφορετικά

⁸ Βίλχεμ Ράιχ (1993). Η Λειτουργία του οργασμού. ΠΡΟΛΟΓΟΣ. σσ 295-296. ♪ Επανεκδοση. ΔΙΔΥΜΟΙ

⁹ Sarah Sze, https://en.wikipedia.org/wiki/Sarah_Sze

υλικά, τα χρώματα και οι επιφάνειες που δημιουργεί μου προσελκύουν το ενδιαφέρον, διότι είναι πιο χαοτικές και μπερδεμένες και έτσι προκαλεί στον θεατή την αίσθηση για εξερεύνηση.

(2) Εικόνα: Sarah Sze Timekeeper 2016

3.2 Aki Sasamoto

«Η Aki Sasamoto είναι καλλιτέχνις η οποία χρησιμοποιεί τη γλυπτική, την εγκατάσταση, την περφόρμανς, τον ήχο, το βίντεο, το χορό και ό,τι άλλα μέσα είναι απαραίτητα για να μεταδώσει τις ιδέες της. Οι εγκαταστάσεις της εξερευνούν τις αποχρώσεις και τις ιδιαιτερότητες της καθημερινής ζωής και λειτουργούν ως προσεκτικές ρυθμίσεις γλυπτά αλλοιωμένων αντικειμένων, με τις καθοριστικές χειρονομίες των αυτοσχεδιαστικών παραστάσεων της να ανταποκρίνονται στους ήχους, τα αντικείμενα και τα κινούμενα σώματα που υπάρχουν.»¹⁰ (μτφρ. Κ.Π.)

Η καλλιτέχνις χρησιμοποιεί καθημερινά αντικείμενα για την κατασκευή των εγκαταστάσεων και οι παραστάσεις της προσελκύουν ενεργά τους θεατές μετατρέποντας τους περιστασιακά σε συμμετέχοντες. Η χρήση καθημερινών αντικειμένων, περφόρμανς

¹⁰ Aki Sasamoto. CV. <https://cargocollective.com/akisasamoto/CV>

αλλά και το διαδραστικό και αυτοσχεδιαστικό στοιχείο είναι κάποια από τα μέσα που με ενδιαφέρουν και με επηρεάζουν σχετικά με την υλοποίηση του δικού μου έργου.

(3) Εικόνα: Aki Sasamoto, Strange Attractors (2010)

(4): Aki Sasamoto, Strange Attractors (2010)

3.3 Joan Jonas

Στην προσπάθεια μου να εντάξω διάφορα αινιγματικά και συμβολικά στοιχεία, τόσο στο περιβάλλον στο οποίο οι χαρακτήρες επιτέλεσαν περφόρμανς, όσο και στην δημιουργία της βίντεο – εγκατάστασης, ανέτρεξα στο έργο της Joan Jonas. «Το έργο της Jonas έχει συχνά εμπλακεί και αμφισβητήσει απεικονίσεις της γυναικείας ταυτότητας με θεατρικούς και αυτο-αντανακλαστικούς τρόπους, χρησιμοποιώντας τελετουργικές χειρονομίες, μάσκες, καθρέφτες και κοστούμια. Με τον καιρό, η Jonas άρχισε να εισάγει περισσότερα συμβολικά στοιχεία στο έργο της. Τα συχνά μοτίβα περιλαμβάνουν σκύλους, ήλιο και φεγγάρι, κρανία, τοπία και τυφώνες. Τα θέματα της μνήμης, της αυτοβιογραφίας, της μυθολογίας και των ονείρων έγιναν πιο κεντρικά θέματα στη δουλειά της τη δεκαετία του 1980.¹¹ (μτφρ. Κ.Π.)

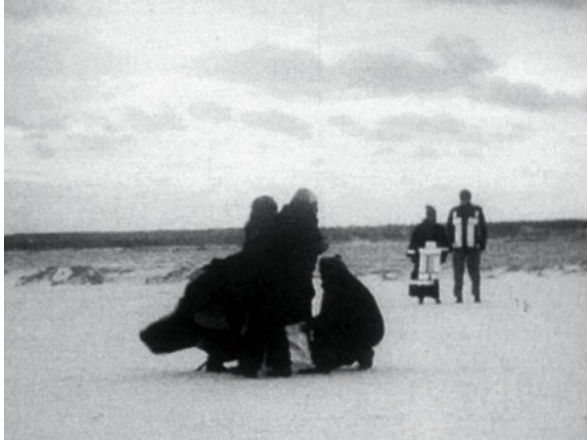
(7) Εικόνα : Joan Jonas organic honey's visual telepathy, 1972

«Στα πρώτα της έργα, όπως το "Wind" (1968), η Jonas κινηματογράφησε ηθοποιούς να περπατούν δύσκαμπτα μέσα από ένα οπτικό πεδίο. Η εντύπωση της «ακαμψίας» δημιουργείται από την αντίσταση ενός «head wind», που έδωσε στη χορογραφία έναν «ψυχολογικό μυστικισμό».¹² (μτφρ. Κ.Π.) Τα μυστικιστικά στοιχεία που εισάγει στο έργο της,

¹¹ Joan Jonas. BIO. Artsy. <https://www.artsy.net/artist/joan-jonas>

¹² Joan Jonas. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Joan_Jonas

με βοήθησαν στη θεμελίωση των ιδεών μου σχετικά με τον συμβολισμό των αντικειμένων, δίνοντας μία αινιγματική και τελετουργική ατμόσφαιρα τόσο στα βίντεο, όσο και στην εγκατάσταση. Επιπλέον, το έργο της Jonas με επηρέασε σημαντικά στην προσπάθεια μου να φέρω σε διάλογο τον θεατή με τις οθόνες και την σκηνή και να τους εντάξω σε μία κατάσταση αυτοεξέτασης.

(5) Εικόνα: Wind, 1968

(6) Εικόνα : Wind, 1968

(8) Εικόνα : Joan Jonas organic honey's visual telepathy, 1972

3.4 Gaspar Noe

Σε σχέση με τη σκηνοθεσία, τη διεύθυνση φωτογραφίας, τη χρήση χρωμάτων στο φωτισμό και την επιλογή ατόμων που δεν είναι ηθοποιοί ή περφόρμερς, γίνεται αναφορά στο σκηνοθέτη Gaspar Noe. Ένα χαρακτηριστικό του, που μπορούμε να διακρίνουμε στην πλειοψηφία των ταινιών του, είναι ότι του αρέσει να σπάει τον 4ο τοίχο. Να μιλάει κατευθείαν στο κοινό του, να του απευθύνεται, να δημιουργεί μία πιο άμεση σχέση μαζί του. Για να το πετύχει αυτό, χρησιμοποιεί συχνά μεγάλα γράμματα και έντονες γραμματοσειρές για να τραβήξουν την προσοχή του θεατή και να του περάσουν το αρχικό μήνυμα, αμέσως.¹³ Ο Gaspar Noé είναι σκηνοθέτης γεννημένος στην Αργεντινή, στις 27 Δεκέμβρη του 1963. Το έργο του είναι επηρεασμένο από το σκηνοθέτη Stanley Kubrick.

Ο Γκασπάρ Νοέ σε συνέντευξή του έχει αναφέρει σχετικά με την ταινία του Climax, ότι συνηθίζει να γυρίζει μεγάλης διάρκειας μονοπλάνα και γενικά πλάνα. Ενώ αρχικά φοβήθηκε την κάμερα γιατί κινούταν τόσο κοντά στους χορευτές, στο τέλος του άρεσε η αίσθηση που δημιουργεί η κίνησή της, αλλά και το γεγονός πως απέναντί της είχε ερασιτέχνες ηθοποιούς οι οποίοι δείχνουν τόσο άνετοι με την παρουσία της. Αδιαφόρησαν για στησίματα και διαλόγους και ήταν απλά ο εαυτός τους απολαμβάνοντας τη μουσική. Μοιάζει σαν να έχει και η ίδια η κάμερα τη δική της χορογραφία.¹⁴

(9) Εικόνα : Gaspar Noe, Climax 2018

¹³ Νίκη Δούκα (2018). Gaspar Noé: ο πιο αμφιλεγόμενος σκηνοθέτης της γενιάς του. Maxmag. <https://www.maxmag.gr/cinema/gaspar-noe-amfilegomenos-skinothetis/>

¹⁴ Γιάννης Καντέα-Παπαδόπουλος (2018). Γκασπάρ Νοέ: «Στα γυρίσματα του "Climax" κανείς δεν έπαιρνε ναρκωτικά». Αθηνόραμα. <https://www.athinorama.gr/cinema/2530955/gkaspar-noe-sta-gurismata-tou-climax-kaneis-den-epairne-narkotika/>

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Τι σημαίνει Lila

«Lila, στη σανσκριτική γλώσσα σημαίνει παιχνίδι, το παιχνίδι της δημιουργίας, η καταστροφή και η αναδημιουργία, το δίπλωμα και το ξεδίπλωμα του σύμπαντος. Η Lila, ελεύθερη και βαθιά είναι η απόλαυση και η ευχαρίστηση της στιγμής. Σημαίνει επίσης αγάπη.»¹⁵

(10) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Clara Huster Zapke

---

¹⁵Stephen Nachmanovitch. (1990). Prologue: A new flute. Free play: Improvisation in life and art. σσ. 1 G.P. Putnam's Sons

Η έννοια που κρύβεται πίσω από τη λέξη Lila με ενθουσίασε και με παρότρυνε να εμβαθύνω περισσότερο στη σχέση μου με τον εαυτό μου και να αναθεωρήσω τον τρόπο με τον οποίο βλέπω τον κόσμο. Lila μπορεί να είναι το πιο απλό αυθόρμητο, παιδιάστικο, αφοπλιστικό πράγμα που υπάρχει. Όμως όσο μεγαλώνουμε και βιώνουμε την πολυπλοκότητα της ζωής, μπορεί να είναι επίσης και το πιο δύσκολο και κοπιαστικό κατόρθωμα. Η ολοκλήρωση αυτού του παιχνιδιού είναι ένα είδος επιστροφής στους πραγματικούς μας εαυτούς, ίσως και ένα προσωπικό ταξίδι στο παρελθόν και στα γεγονότα της πρώιμης παιδικής ηλικίας και των παιδικών αναμνήσεων που επηρεάζουν το παρόν. Είναι ένας τρόπος ψυχανάλυσης που ενθαρρύνει τις αλλαγές μέσω της κατανόησης του παρελθόντος και ωθεί στην εξερεύνηση των ασυνείδητων συναισθημάτων. Η Lila αφορά την εσωτερική εξερεύνηση των ατόμων προς την ανακάλυψη ενός νέου ή ήδη υπάρχοντα εαυτού, ένα ταξίδι στον εσωτερικό κόσμο.

2. Η Μορφή

Πώς θα ήταν άραγε εάν είχαμε την επιλογή να ξαναγιώσουμε ότι ξεκινάμε μία νέα αρχή σε ένα νέο περιβάλλον με νέα όντα και αντικείμενα; Είναι πιθανό να γνωρίσουμε έναν καινούριο ή έναν ξεχασμένο εαυτό; Η διαδικασία αυτή, η πνευματική νοητική ισοπέδωση και η προσπάθεια θέασης των πραγμάτων από μία νέα οπτική γωνία, συνεπάγεται την αναζωογόνηση του τρόπου σκέψης μας και τη δημιουργία ενός νέου νοητικού εαυτού. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης μας ως ανθρώπινα όντα μέσα από την πολυπλοκότητα της ζωής, η αποδόμηση και η αναδημιουργία είναι μία δύσκολη δοκιμασία που απαιτεί κόπο. Παρ' όλα αυτά, η ευόδωση της προσπάθειας αυτής αποφέρει την επιστροφή ή την ανακάλυψη ενός νέου πραγματικού εαυτού.

Μία αρχή από το μηδέν, μία επανεκκίνηση και μία αναδρομή στην παιδική ιδιοσυγκρασία. Είναι πιθανό, ο ενήλικας να απαρνείται αυτή την πλευρά του λόγω των κοινωνικών στερεοτύπων και κανόνων. Υποσυνείδητα πλέον απομακρύνεται από αυτόν τον εαυτό, την αθωότητα και την παρθένα αντιμετώπιση των πραγμάτων και γενικότερα της ζωής. Μερικές φορές το υποσυνείδητο με το συνειδητό μας έρχεται σε σύγκρουση και δεν γνωρίζουμε ότι η λύση μπορεί να μην είναι τόσο απλή. Μόνο το να αφήσουμε ελεύθερα τα ένστικτά μας, τη βούληση, τη φαντασία και την προσωπικότητα μας, χωρίς ενδοιασμούς και «πρέπει» είναι μία καλή αρχή εσωτερικής ειρηνοποίησης, συμφιλίωσης και αναθεώρησης της προσαρμοστικότητας μας.

Όταν ένα παιδί ξεκινά να αλληλοεπιδρά με το περιβάλλον γύρω του, παράλληλα αρχίζει μία διαδικασία προσαρμοστικότητας. Μία προσπάθεια κατανόησης και ένταξης στο περιβάλλον. Η εξερεύνηση που ξεκινά είναι το πρώτο ταξίδι ενός νέου ατόμου και ίσως ένα από τα πιο σημαντικά. Από αυτό το ταξίδι εξαρτάται η προσωπικότητα του, ο τρόπος που βλέπει τον κόσμο και τον εαυτό του, η φαντασία του και η σεξουαλικότητα του. Ακόμα, ο τρόπος που αντιλαμβάνεται τις αξίες της ελευθερίας, της απελευθέρωσης των συναισθημάτων, της ειλικρίνειας και του σεβασμού προς τους άλλους, αλλά και τον ίδιο του τον εαυτό επηρεάζεται άμεσα από το ταξίδι αυτό. Μόνο μέσα από αυτό το ταξίδι ένα μικρό παιδί θάβει καλά μέσα του πολλές αξίες και αρχίζει και πλάθει τον εαυτό του, όπως κάθε παιδί αφήνεται ελεύθερο μόνο τις στιγμές παιχνιδιού. Αυτές είναι οι στιγμές που

αυτοσχεδιάζει και δημιουργεί. Μέσα από αυτό το παιχνίδι επεξεργάζεται τα αντικείμενα που έχει μπροστά του, ό,τι κι αν είναι αυτά, δημιουργεί ιστορίες και ζει μέσα σε αυτές με τη φαντασία του.

Έτσι ο εσωτερικός του κόσμος αποκτά πολλά χρώματα, ενώ οι ενδορφίνες που απελευθερώνονται το βοηθούν να αυτοσχεδιάζει όλο και περισσότερο με τη βοήθεια της ασταμάτητης φαντασίας του. Ένα παιδί λατρεύει να παίζει και ξεφεύγει από την καθημερινότητα και τους κανόνες των γονιών. Ωστόσο, στο δικό του παιχνίδι δεν υπάρχουν κανόνες, μόνο η λαχτάρα του να συνεχίζει να παίζει και να ζει μέσα σε αυτό το ανέανο φαντασιακό περιβάλλον, δημιουργώντας έναν καινούριο κόσμο.¹⁶

(11) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς του Spyros Patsouras (Sphoenix)

Αντίστοιχα, τα άτομα που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο έργο επιτελούν μία περφόρμανς γυρνώντας πάλι πίσω στην παιδική τους ηλικία. Καλούνται να εκφραστούν ελεύθερα και να αλληλοεπιδράσουν με το περιβάλλον, τα αντικείμενα, αλλά και τον ίδιο τους τον εαυτό. Αναζητούν μία νέα γωνία θέασης των πραγμάτων και ανακαλύπτουν ένα διαφορετικό μέρος του εαυτού τους. Παράλληλα, τους κατευθύνω να νιώσουν την αναγέννησή τους σε έναν νέο κόσμο όπου όλα γύρω τους είναι άγνωστα. Αυτό επιτυγχάνεται με το να βγουν οι ίδιοι από το σώμα τους, να νιώσουν άυλοι και να ξεκινήσουν από την αρχή να ανακαλύπτουν και να περιεργάζονται το σώμα τους σαν κάτι το οποίο βλέπουν για πρώτη φορά.

---

¹⁶ Σε όλη την διάρκεια αυτής της διεργασίας, πολύτιμος αρωγός είναι η αναδρομή σε προσωπικές μνήμες της παιδικής μου ηλικίας.

Η οπτική εικόνα παραλληλίζει τον εσωτερικό μας κόσμο, το χαρακτήρα μας, τις απόψεις μας και τον εαυτό που έχουμε διαμορφώσει μέχρι τώρα, μέσα από τα φίλτρα των εξωτερικών παραγόντων. Σχετικά με τον εσωτερικό κόσμο, ξεκινάει μία αναζήτηση ενός νέου εαυτού, αφιλιτράριστου, όπως ένα παιδί που δεν έχει περιοριστεί ακόμα μέσα από μία σειρά επαναλαμβανόμενων απαγορεύσεων στη συγκινησιακή του έκφραση.

(12) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Maddi Fuente Ubani

Εικονοληψία:

Το έργο περιλαμβάνει περφόρμανς ατομικές, από άτομα που νιώθουν οικεία το ένα με το άλλο (λόγω ερωτικής, φιλικής, συγγενικής σχέσης κλπ), αλλά και άτομα τα οποία δεν γνωρίζονται το ένα με το άλλο. Τα άτομα καλούνται να δώσουν την εντύπωση ότι αυτά τα ίδια καταγράφουν τον εαυτό τους κατά τη διάρκεια αυτού του act (focus / unfocus στο φακό της κάμερας).

Ο σκοπός κάθε ατόμου μέσα από την περφόρμανς, είναι να νιώσει ελεύθερο να δράσει πέρα από τους κανόνες και τις αρχές που του έχουν επιβληθεί συνειδητά ή ασυνείδητα. Κάθε άτομο, μέσα από αυτή τη διαδικασία έρχεται αντιμέτωπο με το απρόβλεπτο και το αυθόρμητο, ενώ κινείται και εκδηλώνει τη φαντασία του. Κατά συνέπεια, εκφράζει μία πλευρά του εαυτού του με την οποία έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή, σαν να βλέπει για πρώτη φορά τον εαυτό του στον καθρέφτη.

Το έργο *Lila* είναι μία βίντεο – εγκατάσταση που αποτελείται από οχτώ διαφορετικά βίντεο στα οποία παρουσιάζονται οι περφόρμανς των χαρακτήρων σε παράλληλη προβολή. Πιο συγκεκριμένα, προβάλλω τα βίντεο ταυτόχρονα σε διαφορετικές οθόνες στον ίδιο χώρο, καλύπτοντας και τους τέσσερις τοίχους, έχοντας τους θεατές στη μέση. Ανάμεσα στις επιφάνειες προβολών βρίσκονται διάφορα αντικείμενα τοποθετημένα στο χώρο για πιθανή χρήση από τους θεατές.

Σκοπός είναι να ωθήσω τους θεατές να διεισδύσουν σε αυτόν τον καινούριο μικρόκοσμο μαζί με τους χαρακτήρες των βίντεο. Παράλληλα, ο ήχος που συνοδεύει αυτό το εσωτερικό ταξίδι των χαρακτήρων, δημιουργεί την ατμόσφαιρα για αναζήτηση και εξερεύνηση του περιβάλλοντος, αλλά και τη γνωριμία με τους χαρακτήρες. Οι θεατές καλούνται να κινηθούν ελεύθερα στο χώρο, να γνωρίσουν τον κάθε χαρακτήρα, να περιεργαστούν τις πράξεις και τον τρόπο σκέψης τους. Την ίδια στιγμή τους παρουσιάζεται η ευκαιρία να συμβαδίσουν σε αυτό το εσωτερικό ταξίδι, να αναρωτηθούν και να αφήσουν τα συναισθήματά τους ελεύθερα, ενώ είναι ευπρόσδεκτοι να αλληλοεπιδράσουν και οι ίδιοι με τα διάφορα αντικείμενα που βρίσκονται γύρω τους.

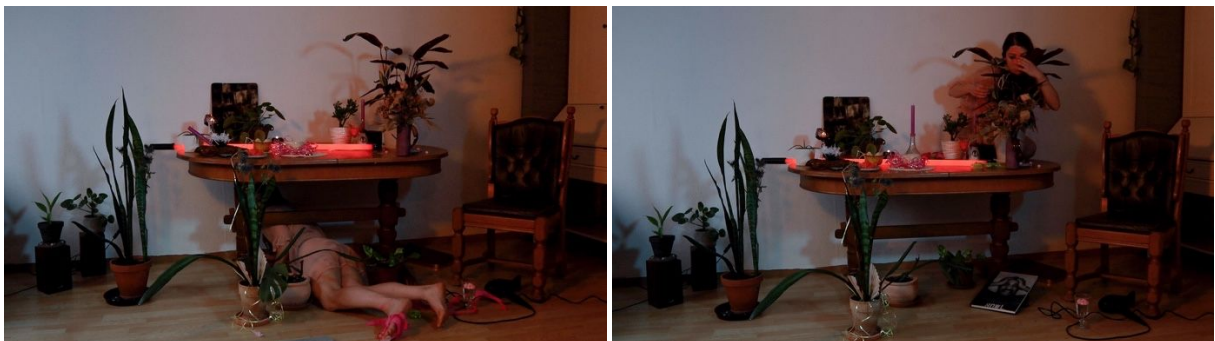

(13) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Amanda Larsson και Lilly Matthäus

3. Η διαδικασία συγγραφής της ιδέας – επιλογή θέματος

Η σύλληψη της ιδέας για αυτό το έργο ξεκίνησε σταδιακά με τη μετάβασή μου σε μία καινούρια πραγματικότητα και εξελίσσεται μέχρι και σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, η αρχική ιδέα προήλθε από την προσωπική μου ζωή, όταν τον Ιανουάριο του 2021 μετακόμισα στο Βερολίνο, μετά από επτά χρόνια διαμονής στην Αθήνα. Μέσα από τις έντονες αλλαγές που βίωσα γύρω μου, ξεκινώντας από τη διαφορετική αρχιτεκτονική και το κλίμα της πόλης, μέχρι και τη συνέντευξη μου με ανθρώπους από διάφορα μέρη του κόσμου με μόνο κοινό μας στοιχείο να είναι ο σκοπός που βρισκόμαστε σε αυτή, προέκυψε μία λαχτάρα εσωτερικής αναζήτησης.

Η μετάβαση αυτή μου προκάλεσε το ενδιαφέρον να ανακαλύψω και ένα μέρος του δικού μου εαυτού και να απελευθερώσω τις πλευρές της προσωπικότητάς μου που έως τότε είχα παραμελήσει ή δεν είχα ακόμα γνωρίσει και συμφιλιωθεί μαζί τους. Παραλληλίζω τη μετάβαση του σώματός μου ως υλικότητα, από μία πόλη σε μία άλλη, με τη μετάβαση του εσωτερικού μου κόσμου σε ένα επίπεδο άδειο και έτοιμο να γεμίσει με καινούρια δεδομένα και στοιχεία, όπως ένας λευκός καμβάς γεμίζει με χρώμα. Έτσι, ένιωσα ότι είναι η στιγμή που πρέπει να ανοίξω μία πόρτα και να καλωσορίσω τις καινούριες εμπειρίες οι οποίες θα βοηθήσουν ένα ξεχασμένο μέρος του εαυτού μου να βγει στην επιφάνεια. Επιπλέον, θα εκμεταλλευτώ αυτή τη δοκιμασία και θα αντιμετωπίσω πρόσωπο με πρόσωπο τον ίδιο μου τον εαυτό. Επομένως, αυτό που μου κίνησε την περιέργεια και μου έδωσε την ιδέα γι' αυτό το έργο είναι η πηγαία και ενστικτώδης δίψα για εξερεύνηση.

(14) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Alessandra Sparano

4. Μία βιωματική προσέγγιση

Αποφάσισα να δημιουργήσω αυτό το έργο εμπνευσμένη από βιβλία σχετικά με την ψυχανάλυση και τον αυτοσχεδιασμό και επηρεασμένη από προσωπικές εμπειρίες. Με απασχολούσαν πολλά ζητήματα σχετικά με τον εαυτό και τη βαθιά επανεξέταση αυτού, ξεκίνησα να αναρωτιέμαι μήπως υπάρχει ένας βαθιά κρυμμένος εαυτός μέσα μας που ίσως αποφεύγουμε να αποδεχτούμε και να εξωτερικεύσουμε. Κι αν υπάρχει αυτή η πλευρά του εαυτού μέσα μας, τι επιρροή έχει στην ψυχοσύνθεσή μας; Μήπως, μέσα από την απελευθέρωση της φαντασίας και της παιδικότητάς μας ανακαλύψουμε έναν ήδη υπάρχοντα εαυτό, αλλά νέο προς εμάς; Με αυτά τα ερωτήματα, ξεκίνησα να διαβάζω διάφορα κείμενα ψυχανάλυσης και σκέφτηκα να χρησιμοποιήσω τη μέθοδο του αυτοσχεδιασμού. Έτσι αποφάσισα να προτείνω στα άτομα που συμμετέχουν στο έργο να αυτοσχεδιάσουν και όντας ελεύθεροι χωρίς κανόνες και περιορισμούς να ξεκινήσουν το δικό τους προσωπικό ταξίδι σε ένα φανταστικό νέο κόσμο, ελπίζοντας να ανακαλύψουν και οι ίδιοι μία νέα πλευρά του χαρακτήρα τους.

Αρχικά, σκέφτηκα τον τρόπο με τον οποίο δημιουργώ τις φωτογραφίες μου και κατέληξα στο συμπέρασμα ότι πάντα με προσέλκυε η τυχαία λήψη. Σχετικά με τον τρόπο που φωτογραφίζω τους ανθρώπους και το ανθρώπινο σώμα, επιλέγω και δημιουργώ το σκηνικό, το φως και ζητώ από τα άτομα να ξεκινήσουν να αυτοσχεδιάζουν την κίνηση του σώματος τους κι έτσι βρίσκω την κατάλληλη στιγμή. Ο συλλογισμός αυτός μου δημιούργησε την ανάγκη να ξεκινήσω αυτό το έργο τραβώντας πλάνα αυτή τη φορά με την ιδέα, να απεικονίσω τα άτομα και τη φαντασία τους μέσα από τον αυτοσχεδιασμό.

Συχνά, με προβληματίζει η κανονικότητα όπως την έχουμε στο μυαλό μας, ο τρόπος που μας την έχει επιβάλλει η κοινωνία και οι κανόνες που έχουμε μάθει από την πρώιμη ηλικία μας και κατά τη διάρκεια της ζωής μας μέσα από την οικογένεια, το σχολείο, το πανεπιστήμιο και άλλους διάφορους εξωτερικούς παράγοντες. Προσωπικά, η ιδέα ότι πρέπει να ωριμάζουμε και να συμπεριφερόμαστε ως ενήλικες πλέον, με επηρέασε ακόμα περισσότερο στη διερεύνηση του εαυτού. Συμπέρανα ότι η παιδική πλευρά υπάρχει ακόμα μέσα μας και επιλέγουμε να την ξεχάσουμε ή να την κρύψουμε και κατά κάποιον τρόπο να φορέσουμε μία μάσκα ενήλικα την οποία πρέπει να παρουσιάζουμε στην κοινωνία. Τι γίνεται όμως όταν ξεκινάει αυτή η διαδικασία καταπίεσης και απόκρυψης αυτής της πλευράς;

Παιδικότητα - είχε κάποτε δηλώσει ο Μίχαελ Έντε – «δεν είναι μια φάση στη ζωή του ανθρώπου, αλλά μία διαρκής στάση ζωής. Και ακριβώς επειδή προέρχεται από τον τρόπο - τον συχνά πέρα ηθικών αναστολών - που ένα παιδί κρίνει το περιβάλλον του, θεωρήθηκε αρκούντως επικίνδυνη και γι' αυτό φροντίζουμε όχι μόνο να την περιορίζουμε στα πρώτα χρόνια της ζωής μας, αλλά και να αποκρύπτουμε κάθε διάθεσή της προς ανατροπή συμβάσεων και κανόνων.»¹⁷ Επομένως, η διατήρηση της παιδικότητας, συνεπάγεται τη διατήρηση της ζωντανίας, του αυθορμητισμού, της ανεξαρτησίας, του θάρρους και της δυνατότητας επιλογής με τα προσωπικά μας κριτήρια. Δεν σημαίνει ότι φτιάχνουμε έναν ιδανικό, ονειρικό κόσμο, αλλά μαθαίνουμε να ελίσσαστε χωρίς περιττές και περίπλοκες σκέψεις στον πραγματικό κόσμο.

---

¹⁷ Η παιδικότητα είναι στάση ζωής. Μάνος Κοντολέων. (2017). literature.gr <https://www.literature.gr/i-pedikotita-ine-stasi-zois-grafi-o-manos-kontoleon-istories-sto-taka-takabernar-frio/>

(15) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Angeliqe Rouka και Gioele Franchini

Έτσι, επέλεξα να συνδυάσω το συνειρμό αυτών των συλλογισμών στη δημιουργία αυτού του έργου. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, πίσω από το οπτικό κομμάτι και το θέμα του έργου, υπάρχει και μία ιδέα πειράματος. Μέσα από τις δικές μου εμπειρίες, τη φαντασία και τον τρόπο που βλέπω τα αντικείμενα και γενικότερα τον κόσμο, θέλησα να δω και την οπτική άλλων απόμων τα οποία γνωρίζω. Με άλλα λόγια, επιδίωξα μέσα από αυτή τη διαδικασία να δω έναν εαυτό τον οποίο δεν είχα ξαναδεί ή νιώσει. Το έργο δεν διαθέτει ένα συγκεκριμένο συμπέρασμα, αλλά επιδιώκει στη δημιουργία προβληματισμού στο θεατή, να θέσει ερωτήματα και να τον ωθήσει σε προσωπική αναζήτηση.

Η προσωπικότητά μας, ο τρόπος που παρουσιάζουμε αλλά και βλέπουμε εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας, αλλά και οι επιλογές μας, καθορίζονται, διαμορφώνονται και έπειτα εξαρτώνται από τους εξωτερικούς παράγοντες της κοινωνίας, της οικογένειας, της εκπαίδευσης, του φιλικού και ερωτικού περιβάλλοντος. Από τη γέννηση μας μέχρι τώρα, ο χαρακτήρας και ο τρόπος σκέψης μας έχουν πάρει τη βάση τους από αυτούς τους εξωτερικούς παράγοντες, συνειδητά καθώς και ασυνείδητα.

Κατά κάποιον τρόπο, λαμβάνουμε πληροφορίες, κανόνες και αρχές από τη στιγμή της γέννησης μας και κατά τη διάρκεια της πρώιμης ηλικίας μας. Για παράδειγμα, σε ένα παιδί το οποίο βρίσκεται για πρώτη φορά μπροστά σε μία καρέκλα, δημιουργούνται πολλά ερωτήματα και του είναι άγνωστο το τι αντικείμενο είναι αυτό και για τι προορίζεται. Αρχίζει να το περιεργάζεται, να το ακουμπάει και προσπαθεί να το χρησιμοποιήσει με το σώμα του ώστε να ανακαλύψει το σκοπό ύπαρξης της. Ο γονιός είναι αυτός που κατευθύνει το παιδί στον «ορθό» τρόπο χρήσης του αντικειμένου και στο σημείο αυτό σταματάει η αναζήτηση από την πλευρά του παιδιού. Το ίδιο συμβαίνει και με τη σεξουαλικότητα, όπου λαμβάνουμε από μικρή ηλικία μηνύματα για το τι είναι σωστό και λάθος για τις σεξουαλικές μας επιλογές.

Έτσι, καταλαβαίνει κανείς ότι η αναζήτηση εάν δεν σταματάει ολοκληρωτικά, ελαττώνεται σημαντικά.¹⁸

Η ανάπτυξή μας διαμορφώνεται μέσω πολλών παραγόντων και είναι μία λογική αρχική μεταχείριση ενός νέου μέλους μιας κοινωνίας την οποία δεν έχει επιλέξει να ζήσει. Παρ' όλα αυτά, έχει την επιλογή να αλλάξει είτε να επιλέξει να μην συμβάλλει στην κοινή πορεία τρόπου ζωής. Πάντα υπάρχει αυτή η επιλογή της αλλαγής, την οποία κάποιες φορές η αφέλεια ή η άγνοια δεν μας αφήνουν να δούμε. Η διαφορετικότητα δεν σημαίνει και παύση συνύπαρξης με το υπόλοιπο σύνολο, κάθε άλλο παρά συμβάλλει στην ποικιλομορφία και το διαμερισμό αυτού σε διάφορες μορφές. Οι μορφές αυτές διαμορφώνονται μέσα από τις βιολογικές και σεξουαλικές ιδιότητες, συναισθηματικές, κοινωνικές και πνευματικές συμπεριφορές του κάθε ατόμου.¹⁷

Έτσι, δημιουργείται ο προσανατολισμός και η πορεία των ατόμων και ξεκινά μία νοητή κατεύθυνση για σύνδεση με το υπόλοιπο σύνολο και πιο συγκεκριμένα με μέρη αυτού, με τα οποία έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Κατά τη διάρκεια της ζωής μας, εμείς είμαστε υπεύθυνοι για τις επιλογές και τον τρόπο ζωής μας, ωστόσο κουβαλάμε μέσα μας έναν εαυτό φιλτραρισμένο από εξωτερικούς παράγοντες και διαμορφωμένο από τις προσωπικές μας εμπειρίες, ο οποίος αναμένει την εξερεύνηση μας.

(16) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Maddi Fuente Ubani

---

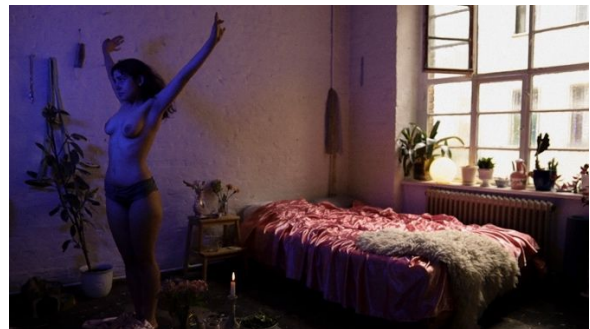
¹⁸ Σε όλη την διάρκεια αυτής της διεργασίας, πολύτιμος αρωγός είναι η αναδρομή σε προσωπικές μνήμες της παιδικής μου ηλικίας.

5. Τα πρόσωπα

Οι χαρακτήρες επιλέχθηκαν από το κοντινό μου περιβάλλον και είναι άτομα τα οποία δεν είναι επαγγελματίες περφόρμερς ή ηθοποιοί. Αυτό, έτσι ώστε να μπορέσουν να βγάλουν με φυσικότητα και αυθορμητισμό, την εσωτερικότητα και τη φαντασία τους και να επεξεργαστούν για πρώτη φορά τον εαυτό τους όπως κάνουν μπροστά στον καθρέφτη. Η μόνη διαφορά είναι ότι βλέπουν το σώμα τους, ένα άλλο ανθρώπινο σώμα και τα αντικείμενα γύρω τους για πρώτη φορά. Μέσα από τη διαδικασία αυτή, τα άτομα αποβάλλουν τα φίλτρα προσαρμογής στους κανόνες και τις φόρμες της κοινωνίας. Έρχονται αντιμέτωποι με μία εικόνα του εαυτού τους που δεν βλέπουν συχνά, διαφορετική από αυτή που προβάλλουν στην κοινωνία και τον περίγυρό τους καθημερινά. Συνεπώς, έρχονται αντιμέτωποι με μία αφιλτράριστη και γυμνή πλευρά του εαυτού τους.

Η επιλογή φίλων και γνωστών μου, με βοηθά να δω κι εγώ έναν άλλο εαυτό τους, μία άλλη πλευρά της προσωπικότητάς τους, τη φαντασία τους και την αντίδρασή τους με τα καινούρια δεδομένα. Ακόμα, θέλησα να μοιραστώ, αλλά και να συνδυάσω τη δική μου οπτική με τη δική τους. Θέλησα να εξερευνήσω πως αντιδρά ο κάθε άνθρωπος σε μία αλλαγή δεδομένων και πως σκέφτεται όταν νιώθει ξαφνικά άδειος. Όπως ένα παιδί, γεννιέται και ξεκινά να λαμβάνει πληροφορίες και εικόνες από το περιβάλλον, έτσι και οι χαρακτήρες αδειάζουν τη μνήμη τους, επεξεργάζονται τις πληροφορίες γύρω τους, εξερευνούν και παίζουν ενστικτωδώς.

Αναλυτικά και αλφαβητικά τα ονόματα των ατόμων που πρωταγωνιστούν στο έργο: Amanda Larsson, Angelique Rouka, Alessandra Sparano, Clara Huster Zapke, Gioele Franchini, Irem Deprem, Kantatach Kijtkhun, Lilly Matthäus, Maddi Fuente Ubani, Spyros Patsouras, Undīne Zvirgzda.

(17) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Irem Deprem

6. Μία συνεχής μεταμόρφωση

Η αρχική ιδέα, ήταν η δημιουργία δύο βίντεο μικρού μήκους που θα παρουσίαζαν τις περφόρμανς διαφόρων ατόμων σύμφωνα με το θέμα που ήδη είχα σκεφτεί. Το πρώτο βίντεο προοριζόταν ως η γνωριμία χαρακτήρων και θεατή με μία επισήμανση ότι και οι ίδιοι οι χαρακτήρες γνωρίζουν και βλέπουν για πρώτη φορά τον εαυτό τους κοιτάζοντας στον καθρέφτη. Το ρόλο του καθρέφτη αναλαμβάνει η κάμερα με την οποία αλληλοεπιδρούν με εσωτερικότητα και χωρίς να χτίζουν μια συγκεκριμένη εικόνα για το θεατή. Έτσι ο θεατής μπαίνει στη θέση της παρατήρησης της προσωπικής στιγμής και εξερεύνησης των χαρακτήρων. Στη συνέχεια, το δεύτερο βίντεο θα παρουσίαζε τη δράση των ατόμων και την αλληλεπίδρασή τους με τα αντικείμενα του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκονταν.

Ωστόσο, καθώς ολοκλήρωνα τα γυρίσματα και συλλέγοντας το υλικό, έβλεπα τις περφόρμανς των ατόμων ξεχωριστά και παρατήρησα ότι κάθε μία από αυτές ήταν ιδιαίτερη και μοναδική. Έτσι, ένιωσα σαν να μου άνοιξαν για λίγο χρόνο μία πόρτα της ψυχής τους ώστε να δω τι άλλο κρύβεται πίσω από αυτό που ήδη ήξερα για αυτούς. Η αλήθεια είναι ότι μετά το τέλος κάθε γυρίσματος, δενόμουν διαφορετικά με κάθε άτομο, και συνεπώς με ολόκληρη την περφόρμανς. Έτσι, δοκίμασα δύο διαφορετικούς τρόπους μοντάζ. Ο ένας τρόπος περιλάμβανε προβολή της μίας περφόρμανς μετά την άλλη, αλλά επειδή με αυτόν τον τρόπο δεν μπορούσα να συνδέσω κάποια κοινά στοιχεία που παρατήρησα από τις περφόρμανς, δοκίμασα να μπερδέψω τη σειρά των περφόρμανς και έτσι να συνδέσω τα κοινά χαρακτηριστικά τους. Παρεμβαίνοντας όμως με τη δική μου οπτική στη διαδικασία αυτή, ένιωσα ότι χάνεται η ολότητα του κάθε χαρακτήρα, καθώς και η αληθινή πλευρά του εαυτού τους. Για το λόγο αυτό, προχώρησα στην εξέλιξη της μορφής του έργου παρουσιάζοντας την κάθε περφόρμανς σε διαφορετικές οθόνες προβολής, έτσι ώστε ο θεατής να μπορεί να γνωρίσει την ψυχοσύνθεση του κάθε χαρακτήρα ξεχωριστά και παράλληλα να δει την αληθινή πλευρά των ατόμων.

Η τελική μορφή του έργου, είναι η προβολή των οχτώ διαφορετικών περφόρμανς στον ίδιο χώρο αλλά σε τέσσερις ξεχωριστές επιφάνειες προβολής. Αναλυτικά, επιλέγω τέσσερις οθόνες CRT για τις προβολές, τις τοποθετώ σε διαφορετικά σημεία του χώρου. Η μία τηλεόραση βρίσκεται σε χαμηλό τραπέζι, έτσι ώστε ο θεατής να παρακολουθεί το βίντεο καθιστός σε καρέκλα, η δεύτερη στο πάτωμα ώστε ο θεατής να ξαπλώσει για την προβολή, η τρίτη και η τέταρτη τηλεόραση σε ψηλό πάγκο, τοποθετημένες η μία δίπλα στην άλλη με τέτοιο τρόπο ώστε οι θεατές να μπορούν να κοιτάζουν ο ένας τον άλλο. Επίσης, τοποθετώ στον χώρο αρκετούς καθρέφτες, δημιουργώντας μία αίσθηση ψευδαίσθησης και τοποθετημένοι με τέτοιο τρόπο ώστε οι προβολές να είναι ορατές από πολλές πλευρές μέσα στο χώρο. Με αυτόν τον τρόπο, επιδιώκω να εισάγω και τον ίδιο θεατή στο νέο αυτό εσωτερικό κόσμο, να μπει στη θέση του κάθε χαρακτήρα και να του δημιουργηθεί η ανάγκη για προσωπική διερεύνηση της δικής του ψυχοσύνθεσης. Επιπλέον, για να κάνω πιο αισθητή αυτή την εισαγωγή του θεατή, σκέφτηκα να δημιουργήσω και τον ίδιο το χώρο έκθεσης του έργου σε έναν μικρόκοσμο, όπως έκανα για τη δημιουργία του σκηνικού για κάθε περφόρμανς. Δίνοντας έτσι την επιλογή στο θεατή να αλληλοεπιδράσει με το χώρο και τα αντικείμενα δοκιμάζοντας τον ίδιο του τον εαυτό. Τέλος, ο ήχος δημιουργεί μία ατμόσφαιρα εσωτερικότητας και έναρξης ενός εσωτερικού και βαθύ ταξιδιού εξερεύνησης και επανεξέτασης του εαυτού.

(18) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Clara Huster Zapke

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ / ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ (ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΥ)

1.1 Ρυθμίσεις κάμερας και πλάνα

Κάθε γύρισμα τελείται υπό την ίδια σειρά σκηνοθετικών οδηγιών, τόσο των πλάνων όσο και των ρυθμίσεων της κάμερας (διάφραγμα, ταχύτητα, ISO) με κάποιες μικρές αλλαγές στο ISO, ανάλογα με το φωτισμό κάθε δωματίου. Επιλέγω κλειστό διάφραγμα f7.6 - f8, ταχύτητα κλείστρου 1/125, και ISO 1200 - 1400.

Όλα τα γυρίσματα χωρίζονται σε δύο πλάνα. Το πρώτο ξεκινά με την κάμερα τοποθετημένη στο τρίποδο έχοντας ως background το υπόλοιπο σκηνικό και σε απόσταση από αυτό. Η εκτέλεση αυτού του πλάνου υπηρετεί την πρώτη γνωριμία του χαρακτήρα με τον εαυτό του, και παράλληλα του χαρακτήρα με το θεατή. Το πλάνο παραμένει ίδιο και

τελούνται δύο ή τρία takes. Η κάμερα διατηρεί την ίδια θέση καθώς ο χαρακτήρας ξεκινά την περφόρμανς και τον αυτοσχεδιασμό.

Στη συνέχεια, η υπόλοιπη περφόρμανς καταγράφεται σε μονόπλano με κινούμενα και σταθερά πλάνα, έχοντας την κάμερα στο χέρι. Ο αυτοσχεδιασμός του χαρακτήρα αναλογεί με τον αυτοσχεδιασμό της κίνησης της κάμερας και τον κατευθύνει.

(19) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Kantatach Kijitikhun και Undīne Zvirgzda

1.2 Φωτισμός

Ο φωτισμός αποτελεί ένα βασικό μέρος του έργου. Κάθε γύρισμα φωτίζεται από δύο φώτα διαφορετικού χρώματος, τα οποία τοποθετούνται στη δεξιά και αριστερή πλευρά κάθε σκηνικού. Επίσης, χρησιμοποιήσα κάποια φώτα που υπήρχαν ήδη στα δωμάτια για τον φωτισμό των πιο σκοτεινών σημείων.

Η επιλογή των χρωμάτων γίνεται αυτοσχεδιαστικά την ημέρα του γυρίσματος και επιλέγω μία μίξη θερμών και ψυχρών χρωμάτων με βάση το χαρακτήρα, τα εξωτερικά χαρακτηριστικά, αλλά και την προσωπικότητα του κάθε χαρακτήρα. Έχω επιλέξει θερμές αποχρώσεις, όπως φούξια και πορτοκαλί και ψυχρές, όπως αυτές του πράσινου και του μπλε. Πιο συγκεκριμένα, κάθε χρώμα έχει διαφορετική ψυχολογική ερμηνεία και εκφράζει διαφορετικά συναισθήματα. Το φούξια συμβολίζει την παιδικότητα, την αθωότητα και την τόλμη, το πορτοκαλί την ενέργεια, την επιμονή, την ζεστασιά και εκφράζει την αισιοδοξία. Το μπλε δροσίζει και ηρεμεί, είναι το χρώμα του διαλογισμού, συμβολίζει την ελευθερία, την αρμονία, την γαλήνη και την καθαρότητα της ψυχής, ενώ το πράσινο είναι το χρώμα της φύσης και της ισορροπίας και συμβολίζει την αναγέννηση και την ελπίδα για ζωή.

(20) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Amanda Larsson και Lilly Matthäus

1.3 Σκηνογραφία

Το σκηνικό που δημιουργώ για κάθε χαρακτήρα ή ζευγάρι χαρακτήρων είναι διαφορετικό. Κάθε γύρισμα παίρνει μέρος στον ιδιωτικό χώρο κάθε χαρακτήρα, και στην περίπτωση δύο χαρακτήρων επιλέγω το χώρο του ενός. Χρησιμοποιώ τα υπάρχοντα έπιπλα και αντικείμενα του κάθε δωματίου, αλλάζοντας τη θέση τους και δημιουργώντας μία καινούργια σύνθεση για το περιβάλλον στο οποίο θα βιντεοσκοπηθούν οι χαρακτήρες. Επειδή είναι όλα αλλαγμένα, αυτό τους ενθαρρύνει να πειραματιστούν και να αλληλεπιδράσουν με το καινούριο περιβάλλον. Επιπλέον, τοποθετώ και δικά μου αντικείμενα τα οποία είναι διαφορετικά για κάθε γύρισμα. Τα αντικείμενα αυτά, τα συνδυάζω με βάση την αισθητική του κάθε χαρακτήρα και έχοντας στο μυαλό μου τι ταιριάζει στον καθένα. Παρ' όλα αυτά, κάποια κοινά στοιχεία για όλα τα σκηνικά είναι τα φυτά, τα στοιχεία νερού και φωτιάς, τα χρωματιστά αντικείμενα και κάποια φρούτα ή λαχανικά.

1.4 Σχέση μεταξύ σκηνοθέτη και χαρακτήρα

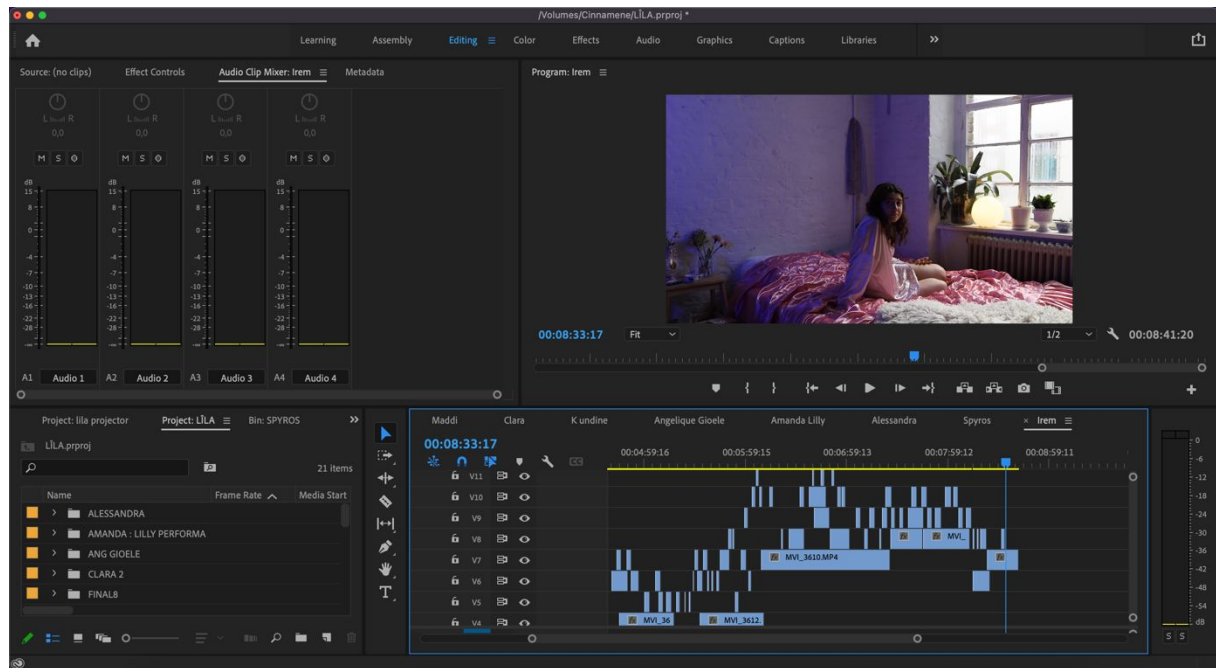
Πριν την έναρξη και κατά τη διάρκεια των περφόρμανς, είναι απαραίτητη η καλή επικοινωνία μεταξύ σκηνοθέτη και χαρακτήρων. Έτσι, πριν από κάθε γύρισμα κάνω μία εισαγωγή και αναλύω την ιδέα, ώστε ο κάθε χαρακτήρας να εγκλιματιστεί και να νιώσει άνετα με το περιβάλλον και την ίδια την ιδέα. Κατευθύνω τους χαρακτήρες σε ένα καινούριο περιβάλλον, σε έναν κόσμο στον οποίον μόλις γεννιούνται ξανά, χωρίς αναμνήσεις και τους ενθαρρύνω να νιώσουν άδαιο μέσα και έξω. Όπως ένας ζωγράφος ξεκινά να δημιουργεί σε έναν άδειο λευκό καμβά, έτσι προσπαθώ να μεταδώσω στους χαρακτήρες να φανταστούν ότι είναι άδαιοι και να ξεκινήσουν να εξερευνούν και να ανακαλύπτουν από την αρχή το ίδιο τους το σώμα, σε αλληλεπίδραση με τα υπάρχοντα αντικείμενα. Στην περίπτωση της περφόρμανς δύο χαρακτήρων, αυτοί καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα του σώματος για να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους, αλλά και με τα υπόλοιπα αντικείμενα στο χώρο. Έτσι εξερευνούν τον καινούριο αυτό κόσμο που βρίσκεται μπροστά τους και ανακαλύπτουν έναν καινούργιο εσωτερικό κόσμο ή ένα μέρος του εαυτού τους που δεν είχαν φέρει μέχρι στιγμής στην επιφάνεια.

Επίσης, οι χαρακτήρες καλούνται να απελευθερώσουν την παιδικότητα τους, να αποβάλλουν τους κανόνες και τις φόρμες της κοινωνίας και του περιβάλλοντος τους και να νιώσουν την ελευθερία να εξερευνήσουν και να συνδέσουν αυτό το μέρος του εαυτού τους με τις πράξεις τους. Ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν από την αρχή τα αντικείμενα και το ίδιο τους το σώμα μέσα από μία νέα οπτική σαν να τα βλέπουν για πρώτη φορά. Όλα είναι καινούρια γι' αυτούς, ακόμα και ο ίδιος τους ο εαυτός.

1.5 Μοντάζ

Το μοντάζ αποτελεί σημαντικό μέρος της παραγωγής αυτού του έργου, καθώς αποτελεί το εργαλείο έκφρασης που επιδιώκει τον τρόπο σύνδεσης με τον θεατή. Σε πρώτη φάση, επέλεξα να χρησιμοποιήσω τα πλάνα όπου οι χαρακτήρες βλέπουν για πρώτη φορά τον εαυτό τους στον καθρέφτη (φακός κάμερας), με μεσαίο ρυθμό και εναλλαγές πλάνων. Σε δεύτερο επίπεδο, έχω επιλέξει κάποια πιο μεγάλα και μακρινά πλάνα, ώστε να δώσουν τον χρόνο στον θεατή να γνωρίσουν το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται οι χαρακτήρες. Στη συνέχεια, η μορφή του μοντάζ είναι αποσπασματική και γρήγορη, επιδιώκοντας την απόδοση της στιγμής στην ατμόσφαιρα.

Σε γενικό πλαίσιο, το μοντάζ των βίντεο έχει αυτοσχεδιαστικό χαρακτήρα και η σύνδεση των πλάνων γίνεται με τρόπο που αποσκοπεί στην δημιουργία ερωτημάτων στον θεατή. Για να πετύχω την απόδοση ενός εννοιολογικού και αινιγματικού χαρακτήρα, επιλέγω να συνδέσω τα πλάνα με γρήγορο ρυθμό, αλλά έτσι ώστε να συνδέονται ή να έρχονται σε αντίθεση το ένα με το άλλο. Τέλος, χρησιμοποίησα το πρόγραμμα Premiere για το μοντάζ, ενώ δεν έκανα color grading σε κανένα από τα βίντεο.

(21) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την επεξεργασία της περφόρμανς της Irem Derrem στο πρόγραμμα Premiere

1.6 Μουσική

Η μουσική αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την πλαισίωση αυτού του έργου και την απόδοση της ατμόσφαιρας που ήθελα να δώσω στην βιντεο – εγκατάσταση. Σκοπός μέσα από αυτή την σύνθεση ήχων είναι η εισαγωγή του θεατή σε μια πνευματική και στοχαστική κατάσταση. Η ορτανσία ραστώνη συνέθεσε την μουσική, χρησιμοποίησε δικά μου ηχογραφημένα λόγια, φωνητικά και αρκετούς πειραματικούς ήχους. Το αποτέλεσμα που προέκυψε είναι μία ατμοσφαιρική σύνθεση ήχων, με στοιχεία διαλογισμού, αλλά και παιδικά στοιχεία, όπως το γέλιο ενός παιδιού.

2. ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ / ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ

Ένα σημαντικό μέρος των γυρισμάτων ήταν η προσπάθεια μου να απορροφήσω τη συναισθηματική φόρτιση των χαρακτήρων και να κατανοήσω τον τρόπο με τον οποίο σκέφτονται και δρουν. Πριν από κάθε γύρισμα, τα άτομα με ρωτούσαν τι ακριβώς πρέπει να κάνουν. Η απάντηση μου ήταν ότι είναι απολύτως ελεύθεροι να μπουν σε μία εσωτερική διαδικασία.

Πρώτα απ' όλα, τους συμβούλευα να προσποιηθούν ότι δεν βρίσκομαι στον ίδιο χώρο με αυτά και να δράσουν μόνοι τους σαν να μην υπάρχει κανένας παρατηρητής. Επίσης, τους προέτρεπα να αντιμετωπίσουν το περιβάλλον γύρω τους σαν να είχαν μόλις ξαναγεννηθεί χωρίς τις υπάρχουσες αναμνήσεις τους και να αναβιώσουν την παιδική και εξερευνητική τους πλευρά.

να αρχίσουν να αλληλοεπιδρούν με το περιβάλλον χωρίς κανόνες, οδηγίες και περιορισμούς, μόνο αυτά κι ο εαυτός τους.

Στην προσπάθεια τους αυτή, τα άτομα έρχονται αντιμέτωπα με την πλευρά αυτή του εαυτού τους, την οποία εγώ έβλεπα για πρώτη φορά. Εφόσον είχα παρατηρήσει από το πρώτο κιόλας γύρισμα διαφορετικές εκφράσεις και αντιδράσεις και υπήρχε μία έντονη ατμόσφαιρα συναισθημάτων, ύστερα ρώτησα τα άτομα πώς αισθάνθηκαν και τι ένιωσαν κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά το τέλος της διαδικασίας. Κάποια από τα άτομα, συνειδητοποίησαν ότι τους είναι σημαντικό να νιώθουν ελεύθερα και μέσα από αυτή τη διαδικασία αφέθηκαν και ήρθαν πιο κοντά με τον εαυτό τους. Τα περισσότερα άτομα επισήμαναν ότι αυτή η διαδικασία ήταν για αυτά μία μορφή διαλογισμού ο οποίος τους επέφερε μία ηρεμία και ένα κενό μέσα τους το οποίο είναι πάλι έτοιμο να γεμίσει. Κάποια άλλα παλι, μου εξέφρασαν τη χαρά τους που ένιωσαν πάλι παιδιά και επέστρεψαν ξανά στο αίσθημα της ξεγνοιασιάς. Επίσης, κάποια άτομα μου είπαν ότι ένιωσαν σαν να ήταν υπό την επήρεια ψυχεδελικών ουσιών, κάτι το οποίο μετά από συζήτηση μου επισήμαναν ότι ήταν σαν μία πνευματική τελετή, μία διαδικασία κατά την οποία ήρθαν σε πολλή έντονη σύνδεση με τον εαυτό τους.

Οι απαντήσεις με ενθουσίασαν και με γέμισαν ζωντάνια, αλλά μου έδωσαν και τροφή για σκέψη. Για εμένα αυτό ήταν πολύ σημαντικό καθώς κατάλαβα ότι όλη αυτή η διαδικασία, όχι μόνο ήταν εποικοδομητική για τα άτομα, αλλά τους προσέφερε ευχαρίστηση και ενέργεια. Όπως μία επίσκεψη στον ψυχολόγο είναι μία διαδικασία η οποία βοηθά στο άνοιγμα μίας πόρτας της ψυχής που οδηγεί σε μία εσωτερική διερεύνηση, έτσι και μέσα από τη διαδικασία αυτή, τα άτομα ξεκινούν ένα ταξίδι ενδοσκόπησης και συνειδητοποίησης του πραγματικού τους εαυτού.

3. Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ

Ο σχεδιασμός της εγκατάστασης ξεκίνησε μετά την εύρεση του χώρου στον οποίο παρουσιάζεται το έργο Lila. Αρχικά, είχα μία ιδέα στην οποία βασίστηκε ο τελικός σχεδιασμός της εγκατάστασης, αλλά υπήρξαν πολλές συνεχείς αλλαγές μέχρι την τελική παρουσίαση. Επειδή το έργο βασίζεται στις έννοιες του αυτοσχεδιασμού, της παιδικότητας και της φιλοσοφικής αναζήτησης σχετικά με τον εαυτό, θέλησα να εισάγω στοιχεία που αγγίζουν τις έννοιες αυτές.

Ο χώρος είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να θυμίζει έναν καινούριο κόσμο φτιαγμένο για τον θεατή, να του ξυπνήσει την επιθυμία για εξερεύνηση, για αλληλοεπίδραση με τον χώρο, αλλά και με τα αντικείμενα. Επίσης, η τοποθέτηση καθρεφτών και αντανάκλαστικών υλικών,

αποσκοπεί στην αυτοπροβολή του θεατή και έπειτα στην ένταξη αυτού σε θέση προβληματισμού και διαλογισμού.²²

Αρχικά, η προβολή τεσσάρων βίντεο γίνεται σε τέσσερις οθόνες CRT, και των υπόλοιπων τεσσάρων βίντεο από δύο προτζέκτορες. Οι οθόνες είναι τοποθετημένες έτσι, ώστε ο χώρος να θυμίζει ένα εγκαταλελειμμένο μέρος, με κάποια στοιχεία ζωντάνιας. Έτσι, σκέφτηκα να δημιουργήσω μία εγκατάσταση, που περιλαμβάνει ένα κομμάτι ξερού κλαδιού κρεμασμένο από το ταβάνι και ακριβώς κάτω από αυτό τοποθέτησα ξερά φύλλα, πέτρες και ένα υγιές φυτό. Ύστερα, επέλεξα να τοποθετήσω κάποια αντικείμενα που εκφράζουν την παιδικότητα, όπως παιχνίδια, αλλά και διάφορα αντικείμενα τοποθετημένα με άτακτο τρόπο στον χώρο.

Επιπλέον, στο χώρο υπάρχει μία γωνία με διάφορα φυτά, πέτρες, κλαδιά και χώμα, που εκφράζει τη «φυσική» πλευρά μας, αλλά και τη σχέση που έχουμε ως άτομα με τη φύση. Υπάρχει πάντα μέσα μας, αλλά κάποιες φορές την ξεχνάμε, την υποτιμάμε και σιγά σιγά την καταστρέφουμε. Ακόμη, θέλοντας να πραγματοποιήσω αυτή την ιδέα του νέου μικρόκοσμου, επέλεξα να φωτίσω μερικά στοιχεία της εγκατάστασης. Συγκεκριμένα, θέλησα να δημιουργήσω μία ισορροπία και να τονίσω την σημασία των αντικειμένων που συμμετέχουν στην σύνθεση του χώρου μέσα από τον φωτισμό.

Τέλος, στη μέση του χώρου τοποθετώ ένα τραπέζι, το οποίο εκφράζει τον εσωτερικό κόσμο και την ψυχή κάθε ατόμου, η οποία είναι η αρχή για όλα τα υπόλοιπα. Πάνω σε αυτό, υπάρχουν κεριά, διάφορα φύλλα, πέτρες και μικρά αντικείμενα που αντιπροσωπεύουν ένα είδος διαλογισμού. Η σημασία πίσω από το μέρος αυτό της εγκατάστασης, είναι η σύνδεση του ατόμου με τον εσωτερικό κόσμο, το οποίο μέσω ενδοσκόπησης θα φτάσει στην κατάσταση της κάθαρσης.

4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της πτυχιακής μου εργασίας, ήρθα αντιμέτωπη με διάφορες σκέψεις και συλλογισμούς, καθώς και με αρκετές δυσκολίες. Επίσης, είναι πολλές οι φορές που ένιωσα ότι η εξέλιξη αυτού του έργου βοήθησε ακόμα και στη δικιά μου ψυχολογική κατάσταση. Το γεγονός ότι όλα αυτά τα άτομα μου αποκάλυψαν μία πραγματική πλευρά τους και μου έδωσαν την ευκαιρία να διεισδύσω σε αυτή χωρίς δισταγμό, μου προκάλεσε ένα αίσθημα αλληλοσεβασμού, και γι' αυτό το λόγο χρειάστηκε να διαχειριστώ διαφορετικά το υλικό που διέθετα. Αυτό προκάλεσε και τις αλλαγές κατά τη διάρκεια της παραγωγής του έργου.

Επέλεξα να διατηρήσω την ολότητα του κάθε ατόμου και να παρατηρήσω τα κοινά χαρακτηριστικά που είχαν μεταξύ τους. Έτσι θέλησα να κρατήσω τη θέση του παρατηρητή. Όλη αυτή η διαδικασία ήταν αρκετά δημιουργική και μου έδωσε το κίνητρο να κατανοήσω καλύτερα τα ζητήματα που με απασχολούσαν πριν ξεκινήσω την παραγωγή και να αντιμετωπίσω τις ψυχολογικές και τεχνικές δυσκολίες που μου εμφανίστηκαν. Πολύ σημαντικό μέρος αυτής της διαδικασίας είναι ότι με έκανε να συνειδητοποιήσω, ότι μέσα στα περιβάλλοντα που δημιούργησα για τα άτομα, υπήρχε ένα μέρος και του δικού μου

εαυτού. Πολλές φορές, παρατηρώντας τα πολλά χρωματιστά αντικείμενα των σκηνικού, τα φυτά και τον τρόπο που είναι τοποθετημένα στο χώρο, μου θύμιζε τον προσωπικό μου χώρο. Αυτό μου επιβεβαιώνει τον αρχικό λόγο για τον οποίο ξεκίνησα αυτό το έργο· την ανάγκη μου να εξερευνήσω τον τρόπο με τον οποίο βλέπουν οι υπόλοιποι άνθρωποι τον κόσμο μέσα από τη δική τους οπτική και αισθητική, αλλά και σε συνδυασμό με τη δική μου. Έχοντας τοποθετήσει τα αντικείμενα σε κάθε δωμάτιο, έχω ήδη στο μυαλό μου μία διαφορετική οπτική για το πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μέσα από μία πνευματική διαδικασία. Τα άτομα όμως όντας ελεύθερα να δράσουν με τη δική τους φαντασία χρησιμοποιούν τα αντικείμενα με έναν διαφορετικό τρόπο από αυτόν που είχα στο μυαλό μου και λιγότερες είναι οι φορές που έπραξαν όπως θα έπραττα κι εγώ. Επομένως, είναι πλέον ξεκάθαρο ότι η εμπειρία αυτή με βοήθησε να διευρύνω τη φαντασία και τον τρόπο σκέψης μου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον λέκτορα κ. Αναστάσιο Λυμπεράκη για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και την υπομονή που έκανε κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας. Όπως επίσης και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση προς την επίλυση τεχνικών και οργανωτικών θεμάτων.

Θα ήθελα επίσης να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στα άτομα που πρωταγωνιστούν στα βίντεο, Amanda Larsson, Angeliqe Rouka, Alessandra Sparano, Clara Huster Zapke, Gioele Franchini, Irem Deprem, Kantatach Kijtkhun, Lilly Matthäus, Maddi Fuente Ubani, Spyros Patsouras, Undīne Zvirgzda. Όπως επίσης την ορτανσία ραστώνη για την συνεργασία και δημιουργία του ήχου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα άτομα που με βοήθησαν και με εμπύχωσαν ψυχολογικά καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, Μιχάλη Ιωαννίδη, Ελπίδα Τσέλιου, Βικτώρια Νασιοπούλου, Janne Hottenrott και φυσικά την οικογένεια μου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Stephen Nachmanovitch. (1990): Free play: Improvisation in life and art. G.P. Putnam's Sons

Foucault M. (1982): Ιστορία της σεξουαλικότητας. 1. Η δίψα της γνώσης. Αθήνα, Ράππας

Μανόλης Τζανάκης. (Άνοιξη 2020). Η έννοια του εαυτού στο ύστερο έργο του Michel Foucault, Ηθική και υποκείμενο. Δοκιμές. 23 – 24, σσ. 49-64

Βίλχελμ Ράιχ. (1993) Η λειτουργία του οργανισμού, 5^η Επανέκδοση, ΔΙΔΥΜΟΙ

Baker, E. F. (2000). Man in the Trap. New Jersey: The American College of Orgonomy.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ

Μάνος Κοντολέων (2017). Η παιδικότητα είναι στάση ζωής. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://www.literature.gr/i-pedikotita-ine-stasi-zois-grafi-o-manos-kontoleon-istories-sto-taka-takabernar-frio/>

Βικιπαίδεια (2020), Αυτοσχεδιασμός. Ανακτήθηκε 02/2022 από <https://el.wikipedia.org/wiki/Αυτοσχεδιασμός>

Terrapapers. Αγάπη και Σεξοικονομία, Wilhelm Reich. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://terrapapers.com/wilhelm-reich-agapi-ke-sexikonomia/>

Sarah Sze. About the artist Sarah Sze. Gagosian. Los Angeles. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://gagosian.com/artists/sarah-sze/>

Aki Sasamoto. CV. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://cargocollective.com/akisasamoto/CV>

Aki Sasamoto. Art21. New York. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://art21.org/artist/aki-sasamoto/>

Aki Sasamoto (2010). WORKS: Strange Attractors (2010). Cargo Collective. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://cargocollective.com/akisasamoto/Strange-Attractors>

Aki Sasamoto (2016). Aki Sasamoto, Artist Statement. Foundation for Contemporary Arts. New York. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://www.foundationforcontemporaryarts.org/recipients/aki-sasamoto/>

Joan Jonas. BIO. Artsy. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://www.artsy.net/artist/joan-jonas>

Wikipedia (2022). Joan Jonas. Ανακτήθηκε 01/2022 από https://en.wikipedia.org/wiki/Joan_Jonas

Joan Jonas. wind 1968. MACBA. Barcelona. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://www.macba.cat/en/art-artists/artists/jonas-joan/wind>

Joan Jonas, Organic Honey's Visual Telepathy 1972. MACBA. Barcelona. Ανακτήθηκε 01/2022 από <https://www.macba.cat/en/art-artists/artists/jonas-joan/organic-honeys-visual-telepathy>

Νίκη Δούκα (2018). Gaspar Noé: ο πιο αμφιλεγόμενος σκηνοθέτης της γενιάς του. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://www.maxmag.gr/cinema/gaspar-noe-amfilegomenos-skinothetis/>

Γιάννης Καντέα-Παπαδόπουλος (2018). Γκασπάρ Νοέ: «Στα γυρίσματα του "Climax" κανείς δεν έπαιρνε ναρκωτικά». Αθηνόραμα. Οκτώβριος 2018. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://www.athinorama.gr/cinema/2530955/gkaspar-noe-sta-gurismata-tou-climax-kaneis-den-epairne-narkotika/>

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

(1): Βίλχεμ Ράιχ (1993). Η λειτουργία του οργασμού, Κεφάλαιο: Η διείσδυση στο βιολογικό βασίλειο σσ. 295. ΔΙΔΥΜΟΙ

(2): Sarah Sze: Timekeeper at Copenhagen Contemporary. Αναρτήθηκε 03/2022 από <https://www.victoria-miro.com/news/549>

(3): 'Aki Sasamoto: Strange Attractors'. Αναρτήθηκε 03/2022 από <https://www.japantimes.co.jp/culture/2011/01/21/arts/aki-sasamoto-strange-attractors/>

(4): Aki Sasamoto Strange Attractors (2010) στιγμιότυπο από το Video Documentation. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://cargocollective.com/akisasamoto/Strange-Attractors>

(5) – (6): Joan Jonas, Wind, 1968. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://www.macba.cat/en/art-artists/artists/jonas-joan/wind>

(7) – (8): Joan Jonas organic honey's visual telepathy, 1972. Ανακτήθηκε 03/2022 από <https://www.macba.cat/en/art-artists/artists/jonas-joan/organic-honeys-visual-telepathy>

(9): Gaspar Noe, Climax 2018. Ανακτήθηκε 05/2022 από: <https://www.cinetastic.de/2018/10/climax/>

(10) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Clara Huster Zapke

(11) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς του Spyros Patsouras (Sphoenix)

(12) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Maddi Fuente Ubani

(13) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Amanda Larsson και Lilly Matthäus

(14) Εικόνα: Storyboard από το γύρισμα με την Alessandra Sparano

(15) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Angeliqe Rouka και Gioele Franchini

(16) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Maddi Fuente Ubani

(17) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Irem Deprem

(18) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς της Clara Huster Zapke

(19) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Kantatach Kijtkhun και Undīne Zvirgzda

(20) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την περφόρμανς των Amanda Larsson και Lilly Matthäus

(21) Εικόνα: Στιγμιότυπο από την επεξεργασία της περφόρμανς της Irem Deprem στο πρόγραμμα Premiere

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Πως θα ήταν άραγε εάν επαναπροσδιορίσουμε όλα αυτά που ξέρουμε με μοναδικό γνώμονα τα ένστικτα, τις επιθυμίες και τις ορμές μας. Χωρίς την επιρροή κοινωνικών φορμών και "πρέπει", θα ανακαλύψουμε τον κόσμο με τον ίδιο ενθουσιασμό και περιέργεια όπως κάναμε στα πρώτα βήματα της ζωής μας.

Η συνειδητοποίηση της μοναδικής αλήθειας του καθενός από εμάς

Η αναζήτηση ενός νέου εσωτερικού κόσμου και ενός βαθιά ανέγγιχτου εαυτού. Το "εγώ που δεν έχουμε αγγίξει ακόμα, είτε από επιλογή είτε από υποσυνείδητη αφέλεια και μη γνώσης της ύπαρξης αυτού του εσωτερικού κόσμου.

Η προσωπικότητά μας, ο τρόπος που παρουσιάζουμε αλλά και βλέπουμε εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας, οι επιλογές μας, όλα αυτά καθορίζονται, διαμορφώνονται και πλέον εξαρτώνται από τους εξωτερικούς παράγοντες της κοινωνίας, της οικογένειας, της εκπαίδευσης, του φιλικού και ερωτικού περιβάλλοντος. Από την γέννηση μας μέχρι τώρα, ο χαρακτήρας μας και ο τρόπος σκέψης μας έχουν πάρει την βάση τους από αυτούς τους εξωτερικούς παράγοντες, συνειδητά η ασυνείδητα.

Κατά κάποιον τρόπο, λαμβάνουμε πληροφορίες, κανόνες και αρχές από την στιγμή της γέννησης μας. Για παράδειγμα, ένα παιδί μπροστά σε μία καρέκλα, του είναι άγνωστο ακόμα τι αντικείμενο είναι αυτό και για τι προορίζεται, αρχίζει να το επεξεργάζεται να το ακουμπάει να προσπαθεί να το χρησιμοποιήσει με το σώμα του ώστε να ανακαλύψει τον σκοπό ύπαρξης της. Ο γονιός είναι αυτός που κατευθύνει το παιδί στον «ορθό» τρόπο χρήσης του αντικειμένου. Και εκεί σταματάει η αναζήτηση.

Το ίδιο συμβαίνει και με την σεξουαλικότητά μας, λαμβάνουμε από μικρή ηλικία μηνύματα για το τι είναι σωστό και τι λάθος για τις σεξουαλικές μας επιλογές. Έτσι καταλαβαίνω ότι η αναζήτηση αν δεν σταματάει ολοκληρωτικά, ελαττώνεται σημαντικά.

Κατά την διάρκεια της ζωής μας, εμείς είμαστε υπεύθυνοι για τις επιλογές και τον τρόπο ζωής μας, κουβαλάμε μέσα μας όμως έναν εαυτό φιλτραρισμένο από όλους τους εξωτερικούς παράγοντες και επηρεασμένο από τις προσωπικές εμπειρίες. Αφενός, ένας ανέγγιχτος εσωτερικός κόσμος βρίσκεται μέσα μας και αναμένει την εξερεύνηση μας.

Τα διάφορα άτομα που συμμετέχουν στο video project επιτελούν μία performance, όντας ελεύθεροι να αλληλοεπιδρούν με τα αντικείμενα του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκονται με μία κατεύθυνση αναζήτησης ενός νέου τρόπου χρήσης τους, να δουν τα αντικείμενα από μία άλλη γωνία θέασης, μία διαφορετική χρήση από αυτή που έως τώρα γνωρίζουμε ως ορθή. Παράλληλα, τους έχω κατευθύνει να βγουν οι ίδιοι από το σώμα τους, να νιώσουν

άυλοι και να ξεκινήσουν από την αρχή να ανακαλύπτουν και να περιεργάζονται το σώμα του σαν κάτι το οποίο βλέπουν πρώτη φορά

ΣΚΟΠΟΣ

Το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται οι χαρακτήρες στην πραγματικότητα είναι οικείο και γνώριμο, και καλούνται να το δουν με μία νέα ματιά, να αλληλοεπιδράσουν με τα αντικείμενα διαφορετικά από ότι κάνουν καθημερινά και να ανακαλύψουν ένα νέο τρόπο χρήσης. Η οπτική εικόνα παραλληλίζει τον εσωτερικό μας κόσμο, τον χαρακτήρα μας, τις απόψεις μας, τον εαυτό που έχουμε διαμορφώσει μέχρι τώρα, μέσα από τα φίλτρα των εξωτερικών παραγόντων. Σχετικά με τον εσωτερικό κόσμο, ξεκινάει μία αναζήτηση ενός νέου εαυτού, αφιλτράριστου, όπως ένα παιδί που δεν έχει περιοριστεί ακόμα μέσα από μία σειρά επαναλαμβανόμενων απαγορεύσεων στην συγκινησιακή έκφρασή του.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ performance – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ

ΟΡΘΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ – Ο ΠΑΡΩΝ ΕΑΥΤΟΣ

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΝΕΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ – ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΑΦΙΛΤΡΑΡΙΣΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ

Ο σκοπός κάθε ατόμου, μέσα από την performance, είναι να νιώσει ελεύθερο να δράσει πέρα από τους κανόνες και τις αρχές που του έχουν επιβληθεί συνειδητά ή ασυνείδητα. Κάθε άτομο, μέσα από αυτή την διαδικασία επιλέγει να τελειώσει και να φτάσει σε ένα σημείο που νιώθει ότι έχει ανακαλύψει ή έστω αγγίζει έναν άλλο νέο εαυτό.

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ – video project

Οι χαρακτήρες καλούνται σε μία ελευθερία έκφρασης και αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, τα αντικείμενα και τον ίδιο τους τον εαυτό.

Το project περιλαμβάνει performances ατομικές, από άτομα που νιώθουν οικεία το ένα με το άλλο (λόγω ερωτικής, φιλικής, συγγενικής σχέσης κλπ) και από άτομα που δεν γνωρίζονται το ένα με το άλλο.

Τρόπος απεικόνισης αυτών των performances:

Τα άτομα καλούνται να δώσουν την εντύπωση ότι αυτά τα ίδια καταγράφουν τον εαυτό τους κατά την διάρκεια αυτού του act. (focus / unfocus στον φακό της κάμερας)

Επιλέγω αυτό τον τρόπο σκηνοθεσίας για να δείξω ότι τα άτομα δεν παρουσιάζουν την περφόρμανς τους στο κοινό, αλλά στον ίδιο τους τον εαυτό. Μέσα από αυτό αποσκοπώ την αλληλεπίδραση και ταύτιση του κοινού με τα άτομα, δηλαδή ο θεατής να ταυτιστεί, να περιεργαστεί τον ίδιο του τον εαυτό του μέσα από αυτό, και να αναρωτηθεί.

Μετατρέποντας το μέσο της κάμερας και του φακού σε καθρέφτη για τα άτομα που συμμετέχουν στο video project το οποίο συνεπάγεται ως καθρέφτης για τον θεατή.

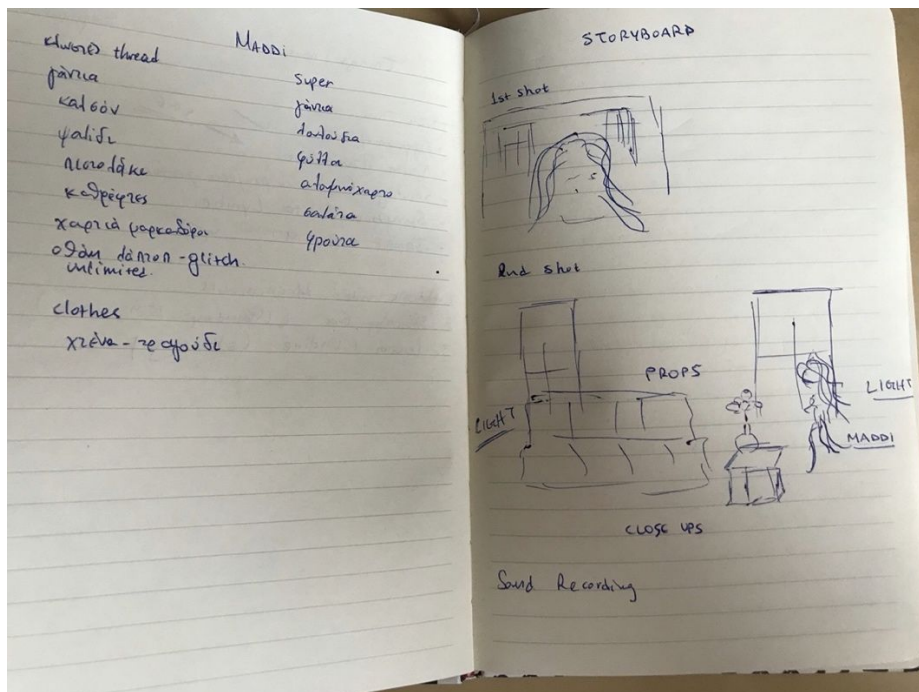
Αναφορές :

Η έννοια του εαυτού στο ύστερο εγώ του Michel Foucault

Τρεις πραγματείες για τη θεωρία της σεξουαλικότητας, Sigmund Freud

Η Οργάνη Του Wilhelm Reich

Η ουσία και ο μύθος του Αιθέρα. Ο Αιθέρας ή ο Αιθήρ σύμφωνα με τη Θεογονία του Ησίοδου ήταν θεότητα που γεννήθηκε από την ένωση της Νύχτας και του Ερέβους. Ο Αιθέρας ήταν θεότητα που συνδεόταν με την ευτυχία όπως και η αδελφή του Ημέρα, σε αντίθεση με τους γονείς του, Έρεβος και Νυξ (Νύχτα), που συνδέονταν με τη δυστυχία. Από τον Αιθέρα και την Ημέρα σύμφωνα με κάποιους αρχαίους μύθους γεννήθηκε η Θάλασσα.

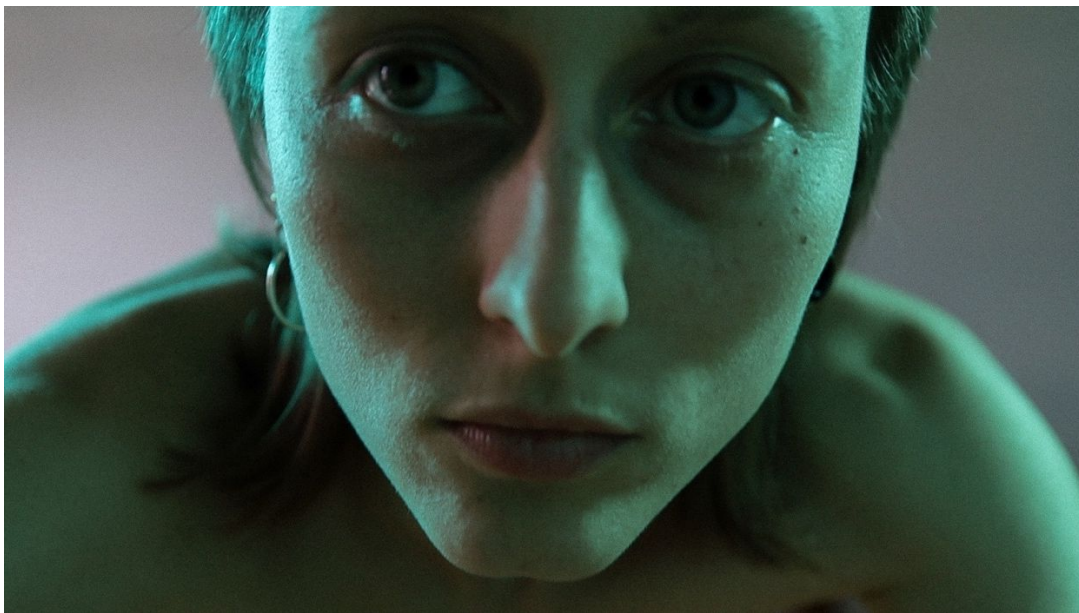

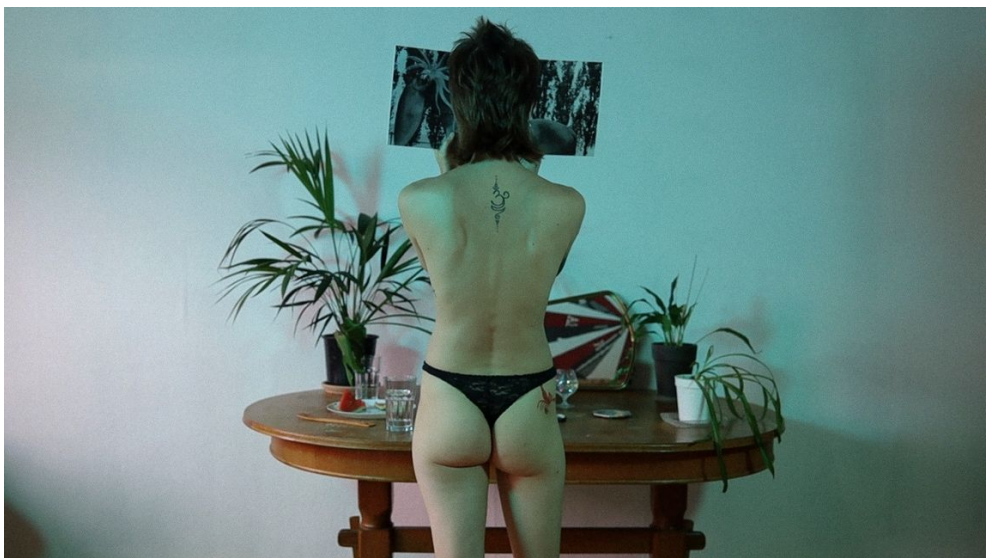
Εικόνα: Storyboard από το γύρισμα με την Maddi Fuente Ubani

ΤΟ ΠΡΩΤΟ MOODBOARD

Τα γυρίσματα με τις Clara Huster Zapke, Irem Deprem, Amanda Larsson και Lilly Matthäus ήταν η πρώτη προσπάθεια οπτικοποίησης αυτού του έργου. Συγκεκριμένα, το γύρισμα με την Clara Huster Zapke χρειάστηκε να επαναληφθεί, έπειτα από τις αλλαγές που δέχθηκε το έργο.

Clara Huster Zapke

Irem Deprem

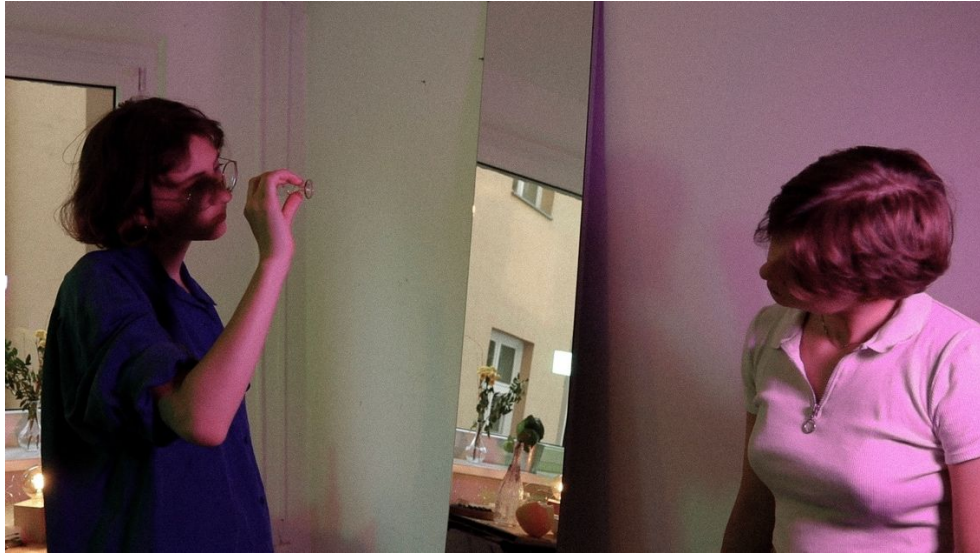

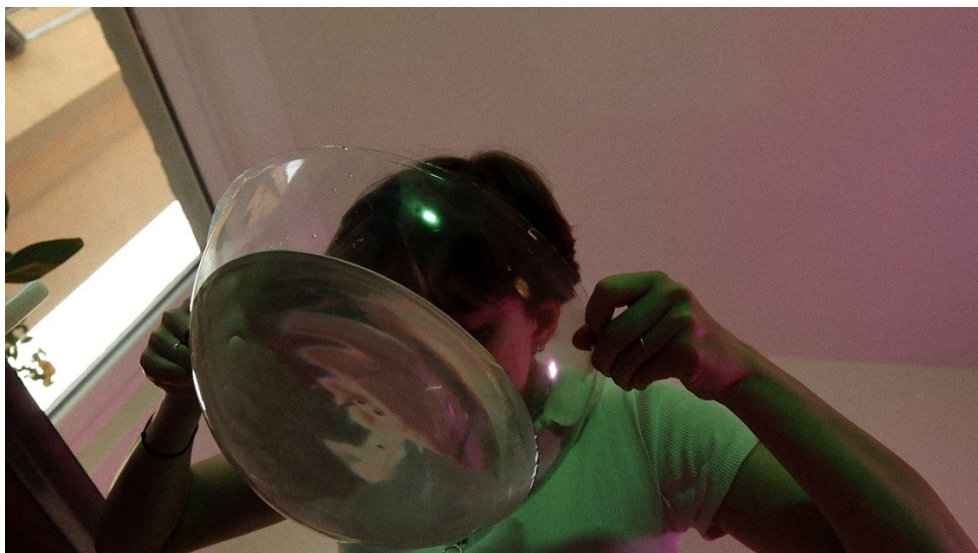

ΣΥΝΘΕΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η ορτανσία ραστώνη επιμελήθηκε την σύνθεση της μουσικής του έργου και πρόσθεσε σε αυτή, κάποια ηχογραφημένα λόγια και φωνητικά που της έστειλα.

Κείμενο:

Κοίτα τους.
Είναι μέσα σε αυτό.
Κι εσύ είσαι.
Δες.
Μύρισε.
Άκου.
Άγγιξε.
Αισθάνσου
Εσύ είσαι.
Παίξε.
Μην διστάζεις,
είσαι αληθινό;
Παίξε.
Ο μικρός κόσμος.
Δεν είναι φανταστικός.
Είναι εδώ μέσα πάντα.
Είναι η ψυχή.
Μίλα της.
Ελεύθερα

// English version

Look.
They are inside this.
You are, too.
See.
Smell.
Listen.
Touch it.
Feel it.
You are yourself.
Play.
Do not hesitate,
are you real?
Play.
The small world.
It is not fantastic.
It is always in here.
It is the soul.
Talk to it.
Feel free.

